SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз

Рік 118, ЧИСЛО 21, П'ЯТНИЦЯ, 27 ТРАВНЯ 2011 РОКУ 1893 Vol. 118, No. 21, FRIDAY, MAY 27, 2011 $1.00

Генеральна прокуратура готова арештувати Юлію Тимошенко

Провідник партії „Батьківщина" Юлія Тимошенко (в центрі) та її захисник Сергій Власенко (другий праворуч) відповідають на запитання журналістів біля будівлі Генеральної прокуратури в Києві 25 травня. Цього дня Генеральна прокуратура вдруге відмовила їй у здійсненні поїздки до Харківської області. *Фото: УНІАН*

КИЇВ. – 24 травня під час допиту у Генеральній прокуратурі провідникові опозиційної партії „Батьківщина" Юлії Тимошенко висунули нове звинувачення – у злочинах, пов'язаних із підписанням газових контрактів з Росією. Паралельно Печерський районний суд столиці ухвалив рішення про взяття Ю. Тимошенко під варту, нібито за перешкоджання слідству.

Генеральна прокуратура оприлюднила постанову суду від 23 травня про затримання Ю. Тимошенко і доставлення її до суду для того, щоб змінити їй запобіжний захід з підписки про невиїзд на взяття під варту, нібито на підставі того, що Ю. Тимошенко не з'являлася до прокуратури, тим самим перешкоджаючи слідству. Прихильники Ю. Тимошенко та її однопартійці влаштували під стінами слідчого управління протест. Захисник Ю. Тимошенко депутат Сергій Власенко заявив, що вона хворіла, і слідчий був про це поінформований. У вівторок її стан здоров'я дозволив з'явитися до прокуратури.

Перший заступник Генерального прокурора Ренат Кузьмін заявив, що оскільки Ю. Тимошенко та її захисник до прокуратури з'явилися, потреби затримувати і арештовувати її покищо немає.

Надвечір Ю. Тимошенко відпустили, але Р. Кузьмін попередив, що у майбутньому підписку про невиїзд Ю. Тимошенко можуть замінити на арешт.

„Спроба взяття Тимошенко під варту – це цілеспрямована провокація та удар по міжнародному образові України", – сказав в інтерв'ю Радіо „Свобода" заступник голови партії „Батьківщина" Олександер Турчинов.

„Як може перешкоджати слідству людина, яка сама з'явилася до прокуратури? Влада, суд та інші державні органи сьогодні вийшли за межі Конституції. Вони вважають, що Захід не зверне на це увагу. В результаті так званої боротьби з корупцією Україна посіла за рівнем корупції перше місце в Европі, – зауважив опозиційний діяч. – Не можна допустити перетворення України на тоталітарну державу. Сподіваюся, міжнародна спільнота, зокрема уряд США, займе з цього приводу чітку позицію і допоможе Україні не скотитися у прірву".

В Інституті Горшеніна – провідному аналітично-дослідницькому центрі України не виключають, що були зроблені певні дипломатичні кроки, покликані не допустити арешту Ю. Тимошенко. У вівторок Генеральний прокурор України Віктор Пшонка зустрівся з послами держав Европи та США і розповів їм про перебіг слідства у справі Ю. Тимошенко.

Ю. Тимошенко висловила упевненість, що її звільнили з-під варти лише завдяки тому, що її підтримала міжнародна спільнота.

Вона запевнила, що під час укладання газових угод діяла винятково в інтересах України. Також вона заявила, що слідчі тиснули на неї та порушували закон.

Утім, як виявилося, вивезти Ю. Тимошенко до слідчого ізолятора

(Закінчення на стор. 3)

Почався суд над Юрієм Луценком

КИЇВ. – В Печерському районному суді 23 травня почалося слухання справи колишнього міністра внутрішніх справ Юрія Луценка.

Прокурор заявив, що підстав для закриття кримінальної справи стосовно Ю. Луценка, а також для зміни йому запобіжного заходу немає. Таким чином, прокурор просив призначити справу для розгляду по суті. Ю. Луценко наполягав на закритті кримінальної справи стосовно нього, а також на відкритості процесу.

24 травня Ю. Луценко припинив голодування і був переведений з лікарні швидкої допомоги у медичний відділ Лук'янівської в'язниці. Спершу він тільки пив воду, а 25 травня з'їв трохи каші. (*УНІАН*)

Перевезення Юрія Луценка з лікарні до Печерського суду в Києві 23 травня. *Фото: УНІАН*

Львівська обласна рада стала на захист Івана Дем'янюка

ЛЬВІВ. – Обласна рада 24 травня звернулася до Президента України Віктора Януковича, голови Верховної Ради України Володимира Литвина, прем'єр-міністра Миколи Азарова, Міністерства закордонних справ України та голови Світового Конгресу Українців Євгена Чолія з проханням захистити уродженця України Івана Дем'янюка, якого засудили в Німеччині. Депутати Львівщини також звернулися з проханням до Івано-Франківської, Тернопільської та інших обласних рад з закликом підтримати звернення.

У тексті звернення обласної ради наголошується на тому, що „понад 35 років триває політичне переслідування українця за походженням, колишнього громадянина США І. Дем'янюка, якому безперервно висувається безпідставне звинувачення в причетності до знищення євреїв у гітлерівських концтаборах".

Депутати Львівської обласної ради вважають, що вирок І. Дем'янюкові є дискредитацією українців в очах світової громадськости, перекладенням вини за воєнні злочини на Україну, що найбільше потерпіла під час Другої світової війни. (*УНІАН*)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

В. Янукович підписав закон про червоний прапор Перемоги

КИЇВ. — Президент Віктор Янукович підписав ухвалений Верховною Радою закон, яким парламент встановив формою увічнення перемоги у „Великій Вітчизняній війні" вивішування червоного прапора Перемоги 9 травня. „Президент підтвердив свою позицію, висловлену під час відвідування Українського медико-соціяльного центру для ветеранів Великої Вітчизняної війни, підписавши 20 травня закон України „Про внесення змін до закону України „Про увічнення Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років" про порядок офіційного використання копій прапора Перемоги", – сказано в повідомленні Пресслужби Президента, яка зазначила, що за результатами правової експертизи вищезгаданого закону Кабінет міністрів і Міністерство юстиції висловилися за його підписання. *(Радіо „Свобода")*

Україна не вступатиме до Митного союзу

КИЇВ. — З двох альтернатив – зона вільної торгівлі з ЕС чи Митний союз з Росією – Україна обрала першу. „Це рішення свідчить про те, що, незважаючи на потужний тиск з боку Росії, яка тягне Україну в Митний союз, її позицію не було підтримано", – сказав Олександер Сушко, науковий директор Інституту евроатлантичного співробітництва. – Адже українське керівництво розуміє: для цього довелося б принести в жертву Угоду про асоціяцію з Европейським союзом і взагалі будь-які перспективи европейської інтеґрації України". „Крапка у дискусії про вступ України до Митного союзу з Росією", – так прокоментував 20 травня віцеречник Верховної Ради Микола Томенко рішення, прийняте парляментом 19 травня. За відповідну постанову проголосувало 289 депутатів. Як мовиться в постанові, европейська інтеґрація залишається для України першочерговістю, і основним завданням на найближчу перспективу є завершення переговорів та підписання Угоди про створення зони вільної торгівлі з ЕС. Що ж до Митного союзу Росії, Білорусі і Казахстану, то до нього, як випливає з документу, Україна вступати не збирається, а хоче співпрацювати на взаємовигідній основі. Рішення українського парляменту прозвучало немовби у відповідь на вимогу, озвучену напередодні російським Президентом. 18 травня Дмитро Медведєв закликав Україну вибирати або Европейський союз, або Митний союз. Як наголосив Д. Медведєв, „не можна сидіти на двох стільцях". Експерт прокоментував також проблему „сидіння на двох стільцях". *(„Голос Америки")*

Червоний прапор – це не символ України, це символ знущання

КИЇВ. — Колишній голова Української Греко-Католицької Церкви, Кардинал Любомир Гузар вважає, що сутички 9 травня у Львові були заздалегідь спланованою провокацією, повідомили „Українські новини" 21 травня. „Мені здається, на дві речі потрібно звернути увагу. „Перше – виглядає... що вся ця акція у Львові була дуже точно, уважно підготована, і була певна, так сказати, режисура...", – сказав кардинал. Крім того, Л. Гузар зазначив, що про спланований характер безладів може говорити й те, наскільки швидко і широко розійшлася інформація про них і про начебто нетерпимість у західній Україні. Він також зазначив, що цього дня умисно було використано почуття людей, які по-різному сприймають події Другої світової війни, зокрема тієї частини, яка критично налаштована до такої символіки колишнього СРСР, як червоний прапор. „Червоний прапор – це символ тих часів. Це не символ України. Це не символ свободи. Це символ знущання. Це символ дуже тяжких для нашого народу часів, повного поневолення. Але це замовчується. Немов усе закінчилося 1945 року, а потім настав прекрасний час свободи", – підкреслив ексголова УГКЦ. Л. Гузар вважає, що як влада, так і представники окремих політичних сил мають розуміти, що в Україні є тільки один державний прапор, а використання під час неполітичних акцій іншої символіки тільки нагнітає напруження. *(„Українська правда")*

Суд продовжив арешт Ю. Луценка

КИЇВ. — 23 травня, Печерський районний суд Києва знову залишив під вартою екс-міністра внутрішніх справ України Юрія Луценка, як і раніше, не знайшовши підстав для зміни запобіжного заходу, і призначив розгляд справи по суті на 27 травня. Адвокат Ю. Луценка Ігор Фомін після оголошення ухвали суду заявив, що його підзахисний Ю. Луценко буде перебувати під вартою безстроково: „На сьогоднішній день це фактично безстрокове рішення. Поки суд не змінить своєї позиції щодо запобіжного заходу, він (Ю. Луценко) буде утримуватися під вартою, доки слухатиметься ця справа". Тобто, як пояснив адвокат, „це не так, як на слідстві, коли суд періодично повинен перевіряти обґрунтованість арешту людини. Тут суд вже прийняв рішення, що Ю. Луценко повинен перебувати під вартою", – підкреслив І. Фомін. Між тим, сам Ю. Луценко в залі суду заявив, що вважає недоцільним продовження голодування, про початок якого він заявляв майже місяць тому: „Я починав голодування для того, щоб довести, що в цій країні відсутні правосуддя і прокуратура, а зараз мені потрібне здоров'я, щоб усе це зламати". Більше того, перед тим, як судді пішли в дорадчу кімнату, колишній глава МВС накричав на прокурорів, які були категорично не згодні з заявленими клопотаннями захисту. „Я емоційно роблю цю заяву, але вона не політична. Я на своєму прикладі покажу – в Україні немає ні правоохоронної, ні судової системи. Мова йде про 46 млн. громадян, позбавлених захисту. Це не 1937 рік? А що це?", – сказав він. Не стримуючи емоцій, екс-міністер заявив: „Ніде в Европі не садять людей за те, що вони не визнають свою провину ... Генпрокурор міг змінити арешт, але не зробив цього – здихай Луценку", – сказав заарештований. Якщо останні два тижні ексміністер провів у лікарні швидкої допомоги, куди його перевели в результаті погіршення здоров'я, викликаного голодуванням, то після засідання суду Ю. Луценка доставили в Київський слідчий ізолятор. *(„Кореспондент")*

Дипломатичний скандал з Чехією – провокація

КИЇВ. — Голова комітету Верховної Ради у закордонних справах Тарас Чорновіл передбачає погіршення взаємин з Чехією. Він уважає, що реакція Праги на вислання з України двох чеських аташе була цілком очікуваною, а весь конфлікт „вдало змодельований в Україні". Парляментар упевнений, що український ексміністер Богдан Данилишин – це лише зачіпка, а не причина напруження взаємин України з Чехією. Проти Б. Данилишина в Україні висунуто звинувачення в зловживанні службовим становищем, а Чехія надала йому політичний притулок. „Взаємини між Україною і Чехією ставлять на рівень дипломатичного конфлікту. Це, безумовно, відгукнеться у структурах Евросоюзу і матиме неґативний наслідок для евроінтеґрації України", – сказав 18 травня депутат. „А це, відповідно, матиме велику користь для тих, хто сповідує принципи Митного союзу (з Росією, Білоруссю та Казахстаном), – додав Т. Чороновіл. – Це певні провокаційні дії, які задумані проросійським крилом української влади". Конфлікт з чеськими дипломатами Т. Чорновіл називає провокацією, аналогічною до затримання на летовищі „Бориспіль" керівника німецького Фонду ім. Конрада Аденауера Ніко Ланґе напередодні візити Президента Віктора Януковича до Берліну.На переконання Т. Чорновола, чим ближче дата підписання угоди про асоціяцію між Україною та Европейський союзом, тим більше дипломатичних конфліктів матиме офіційний Київ з европейськими країнами, але вже з більш впливовими, ніж Чехія. *(„Українська правда")*

В. Янукович призначив нового міністра охорони здоров'я

КИЇВ. — Президент України Віктор Янукович призначив міністром охорони здоров'я Олександра Аніщенка. Як повідомили в Адміністрації Президента, відповідний Указ Президент підписав 24 травня. Під час зустрічі з О. Аніщенком Президент наголосив, що реформування медичної сфери є найважливішою першочерговістю влади. „Я дуже сподіваюся, що Ви як відповідальна людина візьметеся за цю справу і будете впевнено її вести. Таку можливість я Вам даю. І буду постійно тримати це питання на контролі", – В. сказав Янукович. Глава держави при цьому повідомив, що Міністерство охорони здоров'я України повинен очолювати фахівець, який зможе компетентно вводити реформи у медичній сфері. „На цій посаді потрібна, по-перше, досвідчена людина. По-друге, людина, яка розуміє, в якому стані зараз перебуває українська медицина, людина, здатна згуртувати навколо себе команду й ефективно реформувати систему охорони здоров'я", – сказав Президент. Зі свого боку, О. Аніщенко зауважив, що розуміє всю складність завдань, поставлених перед ним Президентом. Він запевнив, що докладе всіх зусиль для негайного поліпшення ситуації у сфері охорони здоров'я. *(„Кореспондент")*

Марина Врода отримала „ґран-прі" Канського кінофестивалю

КАНИ, Франція. — „Золоту пальмову гілку" за найкращий короткометражний фільм було присуджено українському кінорежисерові Марині Вроді за 15-хвилинну картину „Крос". Нагороду вручили 22 травня голова журі конкурсу короткометражних фільмів Мішель Ґондрі та артистка Людвівін Сеньє. Фільм „Крос" є спільним українсько-французьким проєктом, заснованим на спогадах автора про лекції фізкультури. Президент України Віктор Янукович привітав кінорежисера М. Вроду з успіхом на 64-му Канському кінофестивалі. В. Янукович побажав М. Вроді міцного здоров'я, невичерпної енергії, натхнення і нових яскравих звершень в ім'я України. *(„Укрінформ")*

В Україні зменшилась кількість дітей-сиріт

КИЇВ. — В Україні зменшилась кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківської опіки. Про це 24 травня повідомив голова Державної служби з питань молоді та спорту Равіль Сафіулін. „В Україні в 2009 році було 102 тис. дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківської опіки, в останній рік – 98 тис. дітей", – сказав він і зазначив, що спостерігається скорочення кількости дітей, що перебувають в інтернатах. „Якщо у нас раніше було 24 тис., то сьогодні 16 тис.", – сказав Р. Сафіулін . У 2005 році кількість дітей, які виховувалися в дитячих будинках сімейного типу, становила 1,300 тис. осіб, в 2010 році чисельність дітей, які виховуються в таких дитячих будинках, склала близько 9,000 19 травня Верховна Рада України прийняла Закон Про внесення змін до Сімейного кодексу України щодо особливостей усиновлення окремих категорій дітей. Цим законом парлямент заборонив чужоземцям усиновляти дітей віком до п'яти років. *(„Кореспондент")*

В. Янукович закликав українців до громадянського миру

КИЇВ. — Без злагоди і громадянського миру Україна не зможе успішно розвиватися. Про це Президент України Віктор Янукович заявив 18 травня у своєму зверненні у зв'язку з 67-ою річницею депортації з Криму кримських татар і осіб інших національностей. „Ми по праву гордимося тим, що за роки незалежности в Україні не було серйозних міжнаціональних конфліктів. Це свідчить, що ми – єдиний народ, монолітність якого не вдасться порушити ніколи і нікому, але попереду ще багато роботи", – підкреслив Президент України. *(УНІАН)*

СКУ закликав до засудження всіх форм прославлення сталінщини

ТОРОНТО. – 18 травня Світовий Конґрес Українців (СКУ) закликав европейське співтовариство вимагати від владних структур України негайного засудження всіх форм прославлення сталінщини та пропаґування символів комуністичного тоталітарного режиму.

СКУ надіслав листи з цього приводу президентові Европейського парляменту Єжи Бузекові, президентові Европейської ради Германові Ван Ромпеєві, президентові Европейської комісії Жозе Мануелеві Барозу, генеральному секретареві Ради Европи Торбйорнові Яґландові, діючому голові Організації з безпеки та співробітництва в Европі (ОБСЕ) Аудронюсові Ажубалісові, Еврокомісарові з питань розширення та політики сусідства Стефанові Фюле, голові делеґації Европейського парляменту до Комітету парляментського співробітництва „ЕС-Україна" Павелові Ковалеві, голові Підкомітету Европейського парляменту з питань прав людини Гейді Гауталі, комісарові Ради Европи з прав людини Томасові Гамарберґові та директорові Бюра демократичних інституцій та людських прав ОБСЕ Джанезові Ленарчикові.

СКУ нагадав, що фундаментальні паневропейські ідеали були виплекані протягом спільної історії Европи, зокрема в XX ст. Вони включають свободу, верховенство права, повагу до людських прав та, як наслідок, відкинення тоталітарних режимів минулого і сучасного.

Незважаючи на ці декларації та резолюції, в Запоріжжі відкрито пам'ятник Йосифові Сталінові, в Севастополі встановлено стенд з портретом Й. Сталіна, Верховна Рада ввела в ужиток червоний прапор з зображенням зірки та серпа і молота.

СКУ підкреслив, що це під червоним прапором сталінський комуністичний тоталітарний режим здійснював геноцид українського народу, руйнував українські Церкви, знищував українських діячів науки і культури та всякі прояви українського національного духу.

Зважаючи на важливу символічну ролю України як нині головуючої держави в Комітеті міністрів Ради Европи та в майбутньому – ОБСЕ, а також на европейську опозицію тоталітаризмові, СКУ закликав европейське співтовариство вимагати від владних структур України негайно засудити всі форми прославлення сталінщини з припиненням пропаґування символів комуністичного тоталітарного режиму.

ОУН (б) осуджує дії В. Януковича

КИЇВ. – Голова проводу Організації Українських Націоналістів (б) Стефан Романів 21 травня у своїй заяві для преси оцінив підписання Президентом України Віктором Януковичем закону про використання радянської символіки як вияв його недалекоглядности, що загрожує територіяльній цілісності України.

С. Романів заявив: „Впродовж останніх декількох тижнів ми були свідками здійснення сценарію з дестабілізації ситуації в Україні. Вигідний для Росії, цей сценарій був спрямований на використання усіх сил – і проросійських, і проукраїнських – як важелів у формуванні атмосфери напруги, штучного поділу українців, відвернення уваги від актуальних питань соціяльного та економічного розвитку. Цією ситуацією сповна скористалися усі антиукраїнські сили. В. Янукович не зробив висновків з львівських подій. Він не осягнув небезпеки для суверенітету України, які за ними криються.

Очевидно також, що він зробив ставку не на тих людей та не та ті тенденції у своїй команді. Підписавши закон про використання червоного прапора, В. Янукович підписав вирок власному президентству. В кращому випадку ми спостерігатимемо розвал президентської команди, адже, сподіваємося, багато хто у ній розуміє небезпеку таких рішень та їхніх наслідків хоча б для власних інтересів. В гіршому випадку – нам слід готуватися до нових, більш серйозних зазіхань на територіяльну цілісність, економічну та політичну самостійність України".

Українська інформаційна служба

Генеральна...

(Закінчення зі стор. 1)

було технічно неможливо. Всі виїзди з будівлі слідчого управління були заблоьковані легковими автомобілями народних депутатів.

Президент Европарляменту Єжи Бузек заявив про політичну природу кримінальної справи Ю. Тимошенко. Про це йдеться в коментарі Европарляменту.

Депутат Европарляменту Чарлз Тенок (Група европейських консерваторів і реформістів, Велика Британія) заявив про неприпустимість арешту Ю. Тимошенко з політичних мотивів.

„Якщо виявиться, що це затримання було політично мотивованим, то Президентові Вікторові Януковичеві доведеться відповісти на низку серйозних запитань", сказав Ч. Тенок. (*УНІАН, Радіо „Свобода"*)

Симон Петлюра – символ боротьби за волю України

У середу, 25 травня, минуло 85 років від дня трагічної смерти Головного Отамана Армії Української Народної Республіки і Голови Директорії УНР Симона Петлюри, вбитого підісланим Москвою аґентом в Парижі 1926 року. Нижче вміщуємо Звернення Українського Конґресового Комітету Америки з приводу цієї дати.

Від часу смерти Симона Петлюри Україна, яка пережила Голодомор-геноцид, криваві сталінські репресії, Другу світову війну, масову еміґрацію, що розкидала людей по цілому світі і посприяла розповсюдженню правди про Україну, досягла своєї незалежности і сьогодні продовжує відстоювати свою ідентичність – всупереч насильній русифікації з боку нового антиукраїнського режиму.

А проте образ С. Петлюри досі стоїть перед нашими очима як одна з найвеличніших постатей нашої новітньої історії.

Відзначаючи сумну дату його смерти, ми повинні усвідомлювати, ким був С. Петлюра для українського народу, його значення для боротьби за українську державність, за здійснення національних ідеалів українського народу.

„В українську державність ми віруємо, в її неминучості ми переконані. Для нас вона є до певної міри живою реальністю, бо її ідеї ми носимо в серці, бо її духом і її потребами овіяне наше життя", – так писав С. Петлюра вже в еміґрації.

І тому ворог заспокоївся лише тоді, коли руками Самуїла Шварцбарта підступно позбавив життя Головного Отамана Армії Української Народної Республіки і керівника українського уряду.

С. Петлюра як людина, як державний діяч в новітній історії українського народу став символом боротьби за свободу, за волю народу, за його незалежність, за Україну, вільну від московських кайданів.

Закликаємо всі наші відділи та членські організації достойно вшанувати в цому році пам'ять трагічно загиблого Головного Отамана.

Хай пам'ять про нього завжди буде живою між нами і майбутніми поколіннями в Україні і за її межами.

Хай для всіх нас, що далі боремося за свободу і незалежне майбутнє українського народу, заповітом стануть слова С. Петлюри: „Кров, пролита для цієї величної мети, не засихає. Тепло її все теплим буде в душі нації, все відіграватиме ролю непокоючого, тривожного ферменту, що нагадує про нескінчене і кличе на продовження розпочатого".

АМЕРИКА І СВІТ

Б. Обама розпочав тижневе турне по Європі

ВАШІНҐТОН. — Президент США Барак Обама 23 травня розпочав своє тижневе європейське турне. Першою він відвідав Ірляндію. Відтак – Великобританію, Польщу та Францію, де візьме участь у зустрічі Великої вісімки. Однією з головних тем під час європейського турне Б. Обами стане ситуація в Афганістані, а також хвиля революцій в арабському світі. Турне Президента супроводжують посилені заходи безпеки. Це пов'язано у першу чергу з акцією американців, коли було вбито Осаму бен Ладена. В Ірляндії Б. Обама, окрім зустрічі з провідниками країни у Дубліні, відвідав селище Маніґал в центрі країни, звідки родом його прапрапрадід по материній лінії. Б. Обама та його дружина Мішел зустрінулися з мешканцями селища у місцевому „пабі". 24 травня Президент Б. Обама та його дружина Мішел були гостями англійської королеви Єлизавети II. Б. Обама також мав переговори з британським прем'єр-міністром Дейвидом Камероном, присвячені акції НАТО в Лібії. Президент США також виступив з промовою перед обома палатами британського парляменту, що підкреслило значення, яке надали цій візиті в Лондоні. 26 травня Б. Обама був у французькому Довілі, де на зустрічі Великої вісімки зустрівся з Президентом Франції Ніколя Саркозі, а також з російським Президентом Дмитром Медвєдєвим та прем'єр-міністром Японії Наото Каном. 27 травня Президент США полетить до Польщі для обговорення пропозицій щодо створення нової американської системи протиракетної оборони в Европі. Президент Б. Обама сподівається активізувати взаємини з деякими союзниками США – після того, як впродовж кількох років свого президентства він не надавав великого значення підтримці близьких стосунків з Британією та рештою Европи. *(Бі-Бі-Сі)*

Внаслідок нищівних циклонів у США загинуло понад 90 осіб

ВАШІНҐТОН. — Щонайменше 70 торнадо-циклонів пролетіли увечорі 22 травня територією семи центральних штатів – від канадського кордону до Оклагоми. За кількістю жертв це найбільше стихійне лихо за останніх 53 роки. У результаті торнадо 90 осіб загинуло лише у місті Джоплін, штат Мізурі. Торнадо знищували усе на своєму шляху. Виривали дерева та дорожні знаки, перетворювали міста на купу уламків. Та найбільше постраждав Джоплін, майже усе місто – зруйноване. Навіть міцні будинки з цегли перетворилися на руїни. У деяких місцях почалися пожежі. Величезна будівля крамниці „Волмарт" обвалилася. Там були сотні людей, що ховалися від стихії. У Мінеаполісі, що на півночі країни, циклон вбив одну особу, близько 30 поранено. Метеоролог Джастін Повік каже, що це ще не кінець: „На багатьох територіях пройдуть торнадо та буревії протягом найближчих днів". І це після того, як у квітні внаслідок 875 торнадо в країні загинула 361 особа. *(„Голос Америки")*

І. Дем'янюк – у будинку для старших осіб

МЮНХЕН, Німеччина. — Уродженця України 91-річного Івана Дем'янюка, засудженого судом Мюнхену нібито за співучасть у вбивстві понад 28 тис. ув'язнених концтабору „Собібор", було поміщено до приватного будинку для людей похилого віку в баварському курортному містечку Бад-Файльнбах. Там засуджений перебуватиме до тих пір, поки розглядається його апеляція. І. Дем'янюк одержав кімнату, 18 кв. м, з невеликим бальконом на першому поверсі. Будинок розрахований на 51 постояльця, має в своєму розпорядженні власний спортивно-оздоровчий комплекс і раз на тиждень клієнти можуть відвідувати басейн. Крім того, до постояльців реґулярно приходять лікарі. Адвокати 23 травня підтвердили інформацію про переїзд І. Дем'янюка на нове місце. Раніше вже повідомлялося, що розгляд апеляції може зайняти від півтора до двох років. На весь цей період витрати за перебування І. Дем'янюка в будинку для людей похилого віку несе держава. Нагадаємо, що суд у Мюнхені засудив І. Дем'янюка до п'яти років в'язниці за пособництво у масовому вбивстві. Після цього суд ухвалив рішення відпустити його з-під варти доти, доки вирок не набуде чинности. Суд взяв до уваги похилий вік засудженого, вважаючи, що після двох років, проведених у попередньому ув'язненні, подальше його утримання в камері надмірне. Крім того, зазначалося, що, будучи особою без громадянства (американського громадянства він був позбавлений в 2004 році), І. Дем'янюк не зможе нікуди втекти з Німеччини. *(УНІАН)*

Б. Обама і Б. Нетанягу не дійшли згоди у питанні ізраїльських кордонів

ВАШІНҐТОН. — 20 травня Президент Барак Обама зустрівся з прем'єр-міністром Ізраїлю Беніяміном Нетанягу. Провідники обох країн обговорили зміни, які відбуваються в арабському світі і те, який вплив вони матимуть на інтереси та безпеку Ізраїлю. Б. Обама ще раз наголосив, що його адміністрація підтримує демократичні перетворення у реґіоні. Втім, він зазначив, що США занепокоєнні ситуацією в Ірані, який, розвиваючи свою ядерну програму, може становити потенційну загрозу не лише Ізраїлеві, але й цілому світові. Головним питанням, щодо якого сторони не досягли остаточного порозуміння, залишається проблема ізраїльсько-палестинського кордону. Напередодні Б. Обама заявив, що переговори про кордон між Ізраїлем і Палестинською автономією мають початися на підставі лінії, яка розділяла території до Шестиденної війни 1967 року. Прем'єр-міністер Б. Нетанягу категорично не погоджується з такою пропозицією, кажучи, що це позбавить Ізраїль можливости захищати свої території. За словами Б. Нетанягу, якщо Ізраїль виведе війська з територій, які було захоплено під час Шестиденної війни, то еврейські поселення, збудовані на Західньому березі, залишаться за межами держави Ізраїль.Також Б. Нетанягу зазначив, що Ізраїль не вестиме переговорів з Палестинською автономією, якщо палестинський уряд буде продовжувати співпрацю з екстремістським угрупованням „Гамас", яке не визнає існування Ізраїлю. Обидва провідники висловили сподівання, що, за посередництвом США, сторонам вдасться розпочати новий етап у мирних близькосхідних переговорах. *(„Голос Америки")*

Ню-Йорк забороняє курити на вулиці

НЮ-ЙОРК. — Ню-Йорк веде перед у заборонi на куріння. Це місто приваблює людей з усього світу, але від 25 травня Ню-Йорк став менш гостинним для однієї категорії людей – курців. Місцева влада визначила ділянки громадських місць, включно з пляжами, міськими парками і навіть площею Таймс Сквер, які віднині оголошено вільними від тютюнового диму. Ню-Йорк став законодавцем в боротьбі з курінням. Після того, як влада міста у 2003 році заборонила куріння в ресторанах, барах і клюбах, невдовзі те саме зробили і в Лос-Анджелесі, а згодом це стало новою світовою тенденцією. Франція, Індія, Ірляндія та Італія були серед тих країн, які після Ню-Йорку також запровадили заборону на куріння в громадських місцях. Тому не дивно, що останній крок Ню-Йорку викликав ґльобальне зацікавлення. Нова заборона на куріння стосується, зокрема, ґольфових та спортивних майданчиків. Курити дозволятимуть лише на тротуарах довкола парків і на автостоянках на території парків. Порушників нового закону каратимуть. *(Бі-Бі-Сі)*

Британія виводить війська з Іраку

ЛОНДОН. — Міністерство оборони Великобританії підтвердило, що військова акція тієї країни в Іраку закінчилася опівночі 22 травня – після того, як представники Королівської військової фльоти завершили тренування моряків з Іраку. Кілька військових залишиться в Британському посольстві в Багдаді. Останні представники британської військової місії залишать Ірак 27 травня. Досі до тренувальної місії НАТО в Іраку було залучено 44 британських військових. Загалом вони проводили пів сотні різних навчальних курсів. „Іракська військово-морська фльота відіграє ключову ролю у захисті територіяльних вод країни і нафтової інфраструктури, яка є настільки життєво важливою для економіки Іраку. І я пишаюся ролею, яку зіграли британські війська у вишколі фльоти Іраку, аби він був здатний виконувати ці завдання", – заявив міністер оборони Британії Ліям Фокс. Військова місія Великобританії тривала в Іраку з 2003 року, коли країна долучилася до вторгнення в Ірак з метою повалення правління Садама Гусейна. У визначальний момент до місії було залучено близько 46 тис. військових. 179 військових загинули за ці вісім років. Більшість британських військ вивели у липні 2009 року з Басри, де була розташована їхня головна база, але понад 80 військово-морських інструкторів тоді залишилися в порту Ум-Касрі. *(Бі-Бі-Сі)*

Керівник МВФ заявив про відставку

НЮ-ЙОРК. — Домінік Стравс-Кан, проти якого у США висунуті звинувачення у сексуальних домаганнях, заявив 19 травня, що залишає посаду директора-розпорядника Міжнародного валютного фонду (МВФ), але водночас він наполягає на своїй невинности. 14 травня керівника МВФ Д. Стравс-Кана було затримано на летовищі Ню-Йорку, звідки він плянував летіти до Парижу. Покоївка нюйорського готелю, де до того зупинявся Д. Стравс-Кан, заявила, що він намагався її зґвалтувати. Ще до заяви самого Д. Стравс-Кана про резиґнацію, політики та оглядачі розпочали запеклі дискусії щодо того, хто має очолити Міжнародний валютний фонд після нього. Зараз обов'язки голови МВФ тимчасово виконує Джон Ліпскі – заступник Д. Стравс-Кана на посаді директора-розпорядника. За повідомленнями французької преси, у Франції багато хто вважає, що Д. Стравс-Кан став жертвою змови, враховуючи його політичні амбіції та ролю в опозиційній нині французькій Соціялістичній партії. *(Бі-Бі-Сі)*

„Ендевор" прибув на космічну станцію

КЕЙП-КАНЕВЕРАЛ, Фльорида. — Американський космічний човник „Ендевор" прибув до Міжнародної космічної станції (МКС), і астронавти приєдналися до колеґ на борту МКС. Під час цієї місії заплановано чотири виходи у відкритий космос. Основним завданням місії „Ендевор" є достава і встановлення на станції альфа-маґнетного спектрометра AMS-2, вартістю у 2 млрд. дол. , який допоможе більше дізнатися про походження Всесвіту. „Ендевор" з шістьма астронавтами на борту був запущений з мису Канаверал у Фльориді 16 травня. Серед членів екіпажу – п'ять американців та один італієць. Це – останній лет космічного човна „Ендевор", який з 1 червня в буде виставлено у музеї в Лос-Анджелесі. Його перша місія була здійснена у 1992 році, і він є наймолодшим з всієї космічної фльоти США, програма використання якої закінчується. *(„Голос Америки")*

Бюро Таємної служби США відкрилося в Естонії

ТАЛІН, Естонія. — Бюро Таємної служби США 20 травня відкрилося в Таліні. Через талінське бюро США співпрацюватимуть у галузі кримінального права з правоохоронними органами Естонії, Латвії, Литви, а також з партнерами з Росії і скандинавських країн. Естонія була обрана місцем для нового бюра відомства, оскільки вважається ключовим пунктом боротьби з кіберзлочинністю і фінансовими злочинами в реґіоні. Секретна служба США є федеральним аґентством, підпорядкованим Департаментові національної безпеки країни. До завдань відомства входять охорона Президента США, дипломатів, адміністративних будівель. *(УНІАН)*

НА ТЕМИ ДНЯ

Надія Дюк: „Рейтинґ В. Януковича знизився. Йому треба подумати, чому так сталося"

Перебуваючи в американській столиці в рамках програми Всесвітнього дня свободи слова, кореспондент відомого, заснованого Георгієм Ґонґадзе у 2000 році, інтернет-видання „Українська правда" Сергій Лещенко зустрівся з віце-президентом Національного фонду підтримки демократії Надією Дюк, яка є одним з авторитетних в США експертів з евроазійських, европейських, у тому числі й українських питань. Нижче вміщуємо декілька відповідей Н. Дюк, що стосуються окремих проблем українського сьогодення. Повністю текст інтерв'ю поданий в „Українській правді" 13 травня.

Надія Дюк

– Наскільки американську владу сьогодні цікавить Україна?

– Ви приїхали в той час, коли Україна їх цікавить абсолютне зеро після убивства Осами бен Ладена. Останні 10 років напрямок американської політики кружляв якраз навколо тієї проблематики.

Окрім того, цього року Америка більше цікавиться Єгиптом, Тунісом. Але вони також бачать, що діється в Україні. І час від часу є такі новини, що їх цікавлять. Наприклад, що колишній Президент Леонід Кучма був притягнений до суду. Однак, такі новини цікавлять американців лише декілька днів.

Нещодавно „Вашінґтон Пост" надрукувала статтю Андерса Аслунда під заголовком „Ukraine's Putin", тобто „Український Путін". Зверніть увагу, в США редакція газети сама вирішує, який має бути заголовок. Вони його обирають, виходячи з того, що має цікавити американську публіку. І такий заголовок, який обрала газета – це до певної міри термометр сприйняття сучасної України.

– Чи розуміють у США, що справа Кучми – це ціна, яку намагається заплатити Янукович за покращення своєї репутації на Заході?

– Це – одна з теорій, про яку навіть я згадала в своїй статті. Американці чекають, що буде з судом. Те, що Алан Дершовіц має бути адвокатом Кучми, теж цікавить американців. Бо Дершовіц – досить кольоритний діяч, він був адвокатом О. Джей Симпсона, і в ряді різних контроверсійних справ.

– Яку репутацію зараз має Президент Віктор Янукович у Вашінґтоні серед експертних кіл, до яких Ви належите?

– Перші кілька місяців було певне відчуття під впливом того, що він себе реклямує як добрий господар. Тому були сподівання, що настане кінець тим безконечним сваркам, що відбувалися за минулої влади, що це буде краще для України, для її зовнішньої політики. Перші кілька місяців всі були готові дати Януковичеві кредит довіри.

Але коли стало очевидним, що нічого не покращується, знову почалися демонстрації на Майдані Незалежности, розпочався тиск на малий і середній бізнеси, які підтримували Помаранчеву революцію – я думаю, ці кроки відвернули від Януковича американську експертну думку...

...Про освіту, культуру, релігію в Україні ми нічого доброго не чуємо. Про освіту ми тільки знаємо, що ваш міністер Табачник хоче придушити все, що є українське. І тут діяспора дуже переживає за це. Не багато чуємо, що нового є в культурі в Україні. Про релігію чуємо тільки, що Президент Янукович нібито більш прихильний до Московського патріярхату, ніж до інших Церков України. Також є інформація, як Служба безпеки втручається в справи громадських організацій.

– Ви чули про ініціятиву фракції Партії Реґіонів прийняти закон, який заборонить українським громадським організаціям отримувати фінансування з-за кордону?

– Це стосується й допомоги від російських фондів також?

– Ну, ініціятиву висловив депутат Вадим Колесніченко, який є представником міста Севастополя у Верховній Раді...

– В Україні, напевно, у десять раз більше фондів іде із Москви чи з Росії, ніж з Америки чи з Західньої Европи... Я думаю, що цей закон ізолює Україну від західнього світу. Тому що фонди діють по всій плянеті. Те, що Америка має більше благодійних організацій – це тому, що тут більше багатих людей.

– Ще одна ініціятива, яку виголошують представники владної партії – це реєстрація інтернет-видань, реґулювання інтернету. Якою буде з боку США реакція на таку ініціятиву?

– Я знаю, чим все це закінчилося в Росії. Але як Росія не змогла реґулювати інтернет-видання, то я сумніваюся, чи в Україні зможуть це зробити. Великий Китай за усіма своїми додатковими ресурсами ледве встигає. Слава богу, що Україні ще дуже далеко до таких країн…

– Чи може Америка якось корисувати авторитарні схильності керівників шляхом заборони на їх в'їзд до США?

– Досить часто відбуваються такі дискусії, особливо відносно Росії та Білорусії. Такого обговорення щодо України я не чула. Але є „чорний список" для Росії і Білорусії, а Україна дуже близько, і якби кримінальні елементи хотіли сюди в'їжджати або якось тут діяти, я думаю, що це б сталося.

(Закінчення на стор. 16)

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА

Євреї в українській літературі

Марта Тарнавська

(Myroslav Shkandrij, „Jews in Ukrainian Literature: Representation and Identity", New Haven: Yale University Press, 2009, xiii, 265 p.; Yohanan Petrovsky-Stern, „The Anti-Imperial Choice: The Making of the Ukrainian Jew", New Haven: Yale University Press, 2009, xv, 344 p.)

Престижне видавництво Єйльського університету видало в 2009 році дві монографії, присвячені видатній творчості євреїв в українській літературі. Авторами цих книг є Мирослав Шкандрій і Йоганан Петровський -Штерн.

М. Шкандрій – професор Університету Манітоби в Канаді, автор ряду книг. Й. Петровський-Штерн – професор Університету Нортвестерн в Чикаґо, виступав недавно з лекціями в Альбертському і Манітобському університетах, доповідав у Ню-Йорку на форумі Наукового Товариства ім. Шевченка, вчив у літній Школі українознавства Гарвардського університету.

Ці два видання споріднені своєю тематикою, але це дуже різні книги. М. Шкандрій розглядає на тлі історії української літератури, як у творах українських письменників віддзеркалені українсько-єврейські відносини, тоді як Й. Петровський-Штерн подає біографічно-критичні силюети п'яти письменників-євреїв, які, маючи до вибору мову імперії – російську або мову своєї етнічної меншости, їдиш, – вибрали інструментом своєї літературної творчости українську мову і стали українськими письменниками.

На початку XX ст. третина світового еврейства проживала на території України. Існує загально поширена думка, що євреї й українці жили ізольовано одні від одних і спілкувалися тільки з економічних потреб. М. Шкандрій пробує це заперечити, вважаючи, що українська література дає багато зразків зближення і взаємного порозуміння та розвитку взаємин від конфлікту і упередження до шанобливого діялогу.

В давній українській літературі, каже М. Шкандрій, згадок про євреїв майже немає. Але 150 років після повстання Богдана Хмельницького, коли вперше в 1846 році вийшла в світ „Історія Русів", народився стереотип еврея, який на службі польського землевласника завідує його маєтками і тримає ключі від православних церков, вимагаючи від парафіян оплати за релігійні послуги.

М. Шкандрій стверджує, що цей стереотип, який згодом набув значного поширення в творах Миколи Костомарова, Пантелеймона Куліша, Ганни Барвінок та інших українських письменників і живив довгий час антисемітські настрої серед населення, не має достовірних історичних підстав, а навпаки – скриває в собі сліди пізнішого літературного втручання і неправильної етнографічної методології.

Розглядаючи творчість Тараса Шевченка, зокрема його поему „Гайдамаки", де центральною темою є конфлікт між українцями з одного боку та поляками і євреями з другого, М. Шкандрій підкреслює, що поема описує революційний вибух бунту і ненависти проти кріпацтва і національного поневолення, і що поет болів над повторним насиллям в людських конфліктах.

В Російській імперії панував офіційний антисемітизм, ширилися погроми, і ці настрої віддзеркалені також у російській літературі. Не зважаючи на таку офіційну атмосферу, в Україні в той час були спроби українсько-єврейської співпраці, каже М. Шкандрій, а в українській літературі (наприклад, у творах Лесі Українки) єврейська історія часто служить як метафора або алегорія для нації, яка бореться за свою ідентичність, проти ворожого поневолення. В п'єсах етнографічного українського театру, у творах Михайла Старицького, Івана Карпенка-Карого євреї, на думку М. Шкандрія, зображені переконливо, реалістично, без упередження.

В Австро-Угорській імперії найбільшим українським письменником був Іван Франко. В його романах „Бориславсміється" і „Боа Констріктор" центральною темою є конфлікт між капіталістами і робітниками, при чому капіталістами виступають євреї. В поетичних творах І. Франка чимало єврейської тематики. Один з найважливіших його творів – поема „Мойсей", яка розглядає трагічну дилему національного провідника, а в ліричній спадщині І. Франка є і поетична збірка „Жидівські мелодії", де з великим теплом і симпатією зображені євреї, єврейський спротив асиміляції, єврейські мрії про батьківщину в Палестині.

Співчуття до переслідуваних євреїв, на думку М. Шкандрія, особливо помітне в творах Гната Хоткевича, Олександра Олеся, Агатанґела Кримського, Михайла Коцюбинського, Тимофія Бордуляка, Володимира Винниченка.

В час визвольних змагань Українська Народна Республіка пропонувала євреям національно-культурну автономію. Погроми, які виникали в революційному хаосі, викликали осуд з боку численних українських діячів. Роки після більшовицької революції принесли відродження не тільки української культури, але також і єврейських секулярних інституцій. Серед українських та єврейських інтелектуалів нав'язувались важливі зв'язки дружби і співпраці. Чимало євреїв брали участь у розвитку української культури в періоді українізації.

Тоді також почали писати українською мовою письменники-євреї Леонід Первомайський, Сава Голованівський, Іван Кулик, Арон Копстейн, Раїса Троянкер, Натан Рибак, Абрам Кацнельсон, Наум Тихий...

Українські письменники післяреволюційного часу зображували єврейських персонажів у своїх творах з симпатією і вирозумінням. М. Шкандрій наводить імена Степана Васильченка, Майка Йогансена, Миколи Бажана.

(Закінчення на стор. 20)

Як утискують пресу в Україні

У ч. 19 „Свободи" було вміщено вістку про визначення Київською професійною спілкою незалежних журналістів „ворогів преси" у 2010 році. Список з 23 осіб очолили Президент України Віктор Янукович, прем'єр-міністер Микола Азаров, начальник управління житлового господарства Київської міської адміністрації Володимир Стороженко. Щодо кожного з 23 названих „ворогів преси" наведені факти конкретних дій, спрямованих проти засобів масової інформації.

Здавалося б, урядовців повинна стривожити заява професійної спілки. Але вони зайняли протилежну позицію. Ще в лютому міністер закордонних справ України Костянтин Грищенко на зауваження голови Організації безпеки і співробітництва в Европі Аудронюса Ажубаліса про порушення свободи слова, пояснив: „Демократія і свобода преси в Україні живі. Звісно, немає меж досконалости. Для нас усі питання, пов'язані з фізичним захистом журналістів і їх правом на вільне висловлення своїх думок, є принципово важливими". Міністрові не повірила делеґація Сенату США, яка 18 квітня висловила занепокоєння станом свободи преси в Україні. Про це повідомило Посольство США.

З травня з нагоди Всесвітнього дня свободи преси міжнародні організації „Репортери без кордонів" і „Дім Свободи" заявили про погіршення в Україні стану свободи слова після президентських виборів. З приходом до влади В. Януковича накопичилися факти залякування і нападів на журналістів. Президент ліквідував Національну комісію з становлення свободи слова і розвитку інформаційної галузі при главі держави, політичні провідники опозиції мають обмежений доступ до етеру, багатьох журналістів не допускають на події з участю першої особи держави.

З яких причин урядовці перешкоджають журналістам у виконанні ними їхніх службових обов'язків? Вивчення звинувачень на адресу „ворогів преси" свідчить, що представники влади намагаються уникнути зустрічі з журналістами, схильними до критики. Але в очі про це говорити не можна, тому влада вдається до ускладнень з акредитацією журналістів на тих чи інших заходах.

Їх „забувають" внести до списків запрошених, замість безпосередньої участи у заході влаштовують „пресові центри", до яких інформація подається після цензури, не відповідають на телефонні дзвінки з редакцій, чинять тиск на керівників ЗМІ з метою вилучення готових повідомлень, вимагають попереднього представлення очікуваних запитань. У багатьох випадках урядовці діяли без зайвих церемоній – охоронці за їхнім наказом ламали спорядження журналістів, а їх самих били і викидали за двері. Під вигаданими приводами заборонено фотографувати проїзди вулицями осіб на високих посадах, їх вихід з авт, дороги, якими вони користуються, ніби цього вимагає служба безпеки. Насправді ж урядовці не хочуть розголошувати адреси, за якими їх можуть бачити журналісти, бо ці адреси часто вказують на протиправні зв'язки.

У повідомленні про „ворогів преси" найяскравіше визначила позицію влади заява голови обласної адміністрації в Хмельницькому Василя Ядухи, який на пресовій конференції пояснив журналістам, що правляча Партія Реґіонів сама вказуватиме пресі, про що можна і треба писати. Вочевидь, урядовець виказав ті настанови, якими керуються усі владні особи з Партії Реґіонів.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році — Видає Український Народний Союз

Головний редактор – Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510
E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу
$45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор – Володимир Гончарик (973) 292-9800 дод. 3041
e-mail: admin@svoboda-news.com
Керівник відділу оголошень – Марійка Осціславська (973) 292-9800 дод. 3040
Fax: (973) 644-9510
e-mail: adukr@optonline.net
Передплата – Марійка Пенджола 973) 292-9800 дод. 3042
e-mail: subscription@svoboda-news.com

ТРАВЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ

Миколаївська астрономічна обсерваторія – перша в Україні

Миколаївська астрономічна обсерваторія.

27 травня 1821 року у місті Миколаєві була заснована перша в Україні астрономічна обсерваторія, яка тепер має назву – Науководослідницький інститут „Миколаївська астрономічна обсерваторія".

У давні часи ця приморська місцевість мала назву Дике поле. Литовський князь Вітовт побудував тут фортецю, яку назвали Вітовкою. Вздовж річок та балок стали селитися козаки, сюди також втікали кріпаки з усієї України. Коли після воєн з Туреччиною Росія здобула вихід до Чорного моря, у Вітовці було влаштовано лікарню, де лікували цілющою водою з джерел і місцевими травами.

У 1789 році управитель новонабутих земель Григорій Потьомкин перейменував Вітовку на Богоявленськ саме з причини цілющої води. Він побудував собі будинок, у який постійно навідувався з Херсону. Відтоді це місто стало осередком Чорноморської фльоти і корабельного будівництва. Першим громадянином міста став підприємець, військовий діяч і будівничий Михайло Фалеєв, оселю якого називали Спаське, Вітовку – Богоявленське, а нову верф на Інгулі — Миколаїв.

Існує версія, що місто отримало свою назву на честь перемоги російських військ 1788 року під час взяття турецької твердині Очаків на день св. Миколая. Майже 100 років у місті був штаб Чорноморської фльоти. Наприкінці XIX ст. Миколаївський порт посідав в Російській імперії третє місце після Санкт-Петербургу і Одеси за обсягами торгівлі з чужоземними державами.

Астрономічну обсерваторію в Миколаєві було зведено за наказом адмірала Олексія Ґрейґа, батько якого був вихідцем з Шотляндії, а сам він мав посаду командира Чорноморської фльоти та генерал-губернатора Миколаєва і Севастополя. Будівництво тривало до 1827 року.

Всі приміщення обсерваторії розташовані навколо її центральної двоповерхової частини. Вхід веде до центральної залі-авдиторії, де військові моряки навчалися навіґації та астрономії. У ротонді з 12 вікон за небесними тілами спостерігали за допомогою переносних астрономічних приладів, а в центрі було встановлено телескоп.

Обсерваторія співпрацює з багатьма іншими обсерваторіями світу, є колективним членом Евроазійського і Европейського астрономічних товариств.

У 2007 році обсерваторію внесено до переліку претендентів на включення до Світової спадщини ЮНЕСКО.

За 200 років в обсерваторії зібралася унікальна колекція телескопів від XIII ст. до XIX ст. На цій основі створюється Музей телескопів, у якому буде також меридіянне коло Репсольда призначене для вимірювання координат небесних світил і визначення поправок до часу, великий зеніт-телескоп, зоряний інтерферометр, два сонячні телескопи, коронограф, великий радіотелескоп віялової системи і телескоп, який 150 років вважався найбільшим у світі. Директор Миколаївської обсерваторії проф. Геннадій Пінігін вважає, що музей допоможе людям краще пізнати будову всесвіту, побачити сонце й зірки.

Л. Хм

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Готуємось до 60-ліття парафії

Українська православна церква в Купер-Ситі на гостинній землі південної Фльориди у цьому році відзначає своє 60-ліття. Далеко-го 1951 року невелика група православних українців (а було їх лише 12 родин) утворила парафію св. Миколая. З волі Божої парафія живе й сьогодні.

Готуючись до 60-ліття парафії , ми звертаємося до українців, які хоч один раз побували у парафії: дайте про себе вісточку – де ви? Напишіть до нас, поділіться з нами спогадами, подайте свої пропозиції, як нам краще організувати парафіяльне життя.

Місцем парафії є величава Церква св. Миколая, збудована за проєктом багатолітнього голови управи, інженера Леоніда Гусака, котрий люб'язно погодився допомогти у підготуванні свята.

Подружжя Галина та Олексій Воскобійники вже багато років є почесними і надзвичайно дієвими парафіянами. Багато парафіян відвідують нашу Церкву тільки в зимові місяці, оскільки весь інший час проживають у північних штатах Америки.

Не забувайте нас, телефонуйте, пишіть, будьте співавторами ювілейної книги.

Нехай на її сторінках будуть згадані ваші імена, імена ваших рідних та близьких, ваших друзів та приятелів.

Будемо безмежно вдячні за пам'ятні фотографії чи будь-який інший документ, за стару газету, що є свідком нашої славної історії. Наша адреса: St. Nicholas Orthodox Ukrainian Church, 5031 SW100 Ave., Cooper City, FL 33328.

Людмила Телебзда,
Купер-Ситі, Фльорида

Без минулого немає майбутнього

Три роки тому у Львові з ініціятиви групи депутатів обласної ради, істориків, юристів, громадських діячів було створено Благодійний фонд „Україна-Русь" з метою дослідження минулого українських історичних земель.

Для оперативного донесення до громадськости результатів таких досліджень було обрано графічно-конспективну форму подання матеріялів у вигляді різноманітних науково-популярних мап, брошур тощо.

За період діяльности Фонду здійснено 20 благодійних проєктів з видання історичних настінних карт, історичного календаря, туристичної карти „Українські місця в Польщі", поштових листівок.

Їх можна побачити в електронному варіянті на www.duhvoli.com.ua. Матеріяли фону видані тисячними накладами і розповсюджуються серед громадськости.

Просимо українські організації в світі, окремих патріотів поширювати інформацію про діяльність Фонду, замовляти наші видання, надсилати на адресу Фонду цікаві матеріяли, документи, статті для публікацій в інтернет-газеті „Дух волі", подавати свої пропозиції щодо діяльности Фонду, надавати фінансову підтримку.

Наша адреса: 79008, Україна, м. Львів, вул. Валова, 31, Львів, 79008, Ukraine. Тел.: (380-322) 356-462, електронна пошта: ukrrusj@gmail.com.

Ростислав Новоженець,
президент Фонду „Україна-Русь",
Львів

Про життя в таборах біженців

Вже ряд років на Союзівці відбуваються зустрічі колишніх утікачів від совєтського „визволення" України в 1944 року, які перед розселенням в різних країнах світу, приміщувалися в опорожнілих казармах німецької армії в Німеччині й Австрії.

Ці зустрічі мають, в основному, товариський, розваговий і навіть ностальгічний характер, а сьогодні вони збирають колишніх учнів кількох гімназій та інших шкіл, які діяли в цих таборах.

Після останньої такої зустрічі мітенвальдців, яка відбулася на Союзівці 20-22 вересня 2010 року, дещо змінилося бачення цих зустрічей навіть самими учасниками. Цей зліт неочікувано вийшов поза межі товариської розваговости й набрав ширшого, культурного й громадського усвідомлення й звернув увагу на потребу глибшого бачення короткого, кількарічного досвіду в таборах переміщених осіб.

Виринула потреба аналізи таборового феномену, що вповні проявився в цих людських скупченнях української, воєнної, переважно політичної еміграції, в усіх ділянках життя цього мікросуспільства – в науці, освіті й вихованні різних рівнів, медичній опіці, мистецтві різних жанрів, спорті, створенні інститутів, університету, виданні енциклопедії українознавства, театрі. Настало усвідомлення потреби виходу на денне світло наших спроможностей, коли над нами не стоїть чужий жандарм.

З метою зібрання конкретних матеріялів, споминів та фотографій з таборового життя для ознайомлення з цими пам'ятками ширшої громади в Філядельфії оформився Комітет студентів і мешканців таборів для архівів-виставки таборового життя. Комітет очолив Богдан Голь, заступником голови обрано Бориса Захарчука, секретарем – Ірену Стерчо, касиром – Дарію Федак, а за пресову інформацію відповідають Ярослав Ликтей, Богдан Маланяк і Ярослав Розумний.

До комітету теж покликано представників таборових гімназій Ашафенбурґу (Анна Гаврилюк), Байройту (Слава Білас), Берхтесґардену (Ярко Салдан), Зальцбурґу (Л. Лученко), Карльсфельду (Петро Круль), Ляндсгуту (А. Слоневський), Мітенвальду (Дарія Шуст), Реґенсбурґу (Надя Оранська) та Травнштайну-Ділінґену (Ярослав Розумний).

Управа комітету звертається з проханням до колишніх мешканців таборів, до їхніх дітей, внуків та до учнів таборових шкіл збирати пам'ятки з таборового побуту, часописи, оголошення, спомини, фотографії з різних нагод, особливо примусової совєтської репатріяції і протисовєтських демонстрацій, листи тощо (в формі оригіналів або копій) і слати їх на адресу: Komitet Archiviv Taborovoho Zhyttia, Ukrainian Educational and Cultural Center, 700 N. Cedar Road, Jenkintown, PA 19046.

Виставка цих пам'яток відбудеться в Філядельфії 18-20 травня 2012 року. Також просимо висилати пожертви на видатки, пов'язані з підготуванням цієї виставки. Чеки слід виписувати на Komitet Archiviv Taborovoho Zhyttia.

За повнішими інформаціями про цей проєкт просимо звертатися до управи Комітету на вищеподану адресу й до представників гімназій. Адреси останніх можна дістати в канцелярії управи Комітету. При цій нагоді заохочуємо всіх прибути на зустріч таборовиків, яка відбудеться на Союзівці в половині вересня.

Ярослав Розумний,
Вініпеґ, Канада

Щира вдячність сиріт за добро і милосердя

17 років на Тернопільщині діє доброчинна організація „Українська родина", яку очолює Ірина Найдух. Ця організація ввійшла до Єдиного реєстру отримувача гуманітарної допомоги, тому вантажі вживаного одягу, взуття, медичного обладнання організація розподіляє не лише на Тернопільщині, а й в інших областях України.

27 січня Злучений Український Американський Допомоговий Комітет (ЗУАДК) надіслав 11,289 кілограмів добротного одягу і взуття, лікарняне приладдя і обладнання, товари для лежачих хворих, інвалідні крісла, ходунки, милиці та палиці, медичні книжки та брошури, разом 589 скринь. Допомогу отримали міські лікарні Тернополя, обласний онкодиспансер, обласна психоневрологічна лікарня, Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького, районні відділи соціяльного захисту.

Діти-сироти – члени „Української родини" в Тернополі.

Діти-сироти з малозабезпечених і багатодітних родин, самотні люди похилого віку, інваліди, хворі, керівництво лікарень та медичного університету щиро дякують за турботу президентові ЗУАДК д-рові Ларисі Кий, Мотрі Бойко і всім, хто доклався до цієї справи.

„Українська родина" діє з 1994 року і за цей час допомогла тисячам людей, а також школам, медичним закладам через співпрацю з багатьма закордонними доброчинними організаціями, проєктами, родинами. Марія і Андрій Матвійкови з Бірмінґгему у Великобританії з 1996 року надсилали одяг, взуття, солодощі для дітей до свята Миколая. Родина Татарнюків – Ярослава та нині покійні її чоловік Михайло й сестра Оксана Єленюк – з Ванкуверу в Канаді від 1996 року прислали чимало одягу, взуття, літератури на адресу „Української родини".

„Українська родина" співпрацює також з Фундацією Дейвида Слейда у США (опіку мають 120 дітей-сиріт), Міжнародним благодійним фондом „Медичне милосердя Канади.

„Українська родина" проводить розмаїті акції до релігійних і державних свят, в гуртку „Умілі руки" діти вчаться вишивати і власні витвори з великим задоволенням дарують своїм спонзорам. Наша адреса: „Українська родина", вул. Живова, 11, кім. 310, Тернопіль, 46008 Ukraine. Тел.: (380-98) 409-6002 або (380-352) 535-671. Електронна пошта: myk.shot@gmail.com.

Галина Бачинська, Ольга Страмик, Валентина Супронюк, Галина Шевченко, Ольга Козаченко – членкині правління благодійної організації „Українська родина",
Тернопіль

44-ий рік триває Стипендійна акція СУА

МАТАВАН, Ню-Джерзі. – Стипендійна акція Союзу Українок Америки (СУА) увійшла у 44-ий рік безперервної діяльности. Вона почалася у 1967 році з фінансової допомоги студенткам українського походження, які навчалися у Колегії св. Ольги в Бразилії, і перейшла від 1989 року до потреб учнів та студентів в Україні.

За останні три роки Стипендійна акція СУА надала 1,411 стипендій на суму 303,590 дол. З них в Україні – 1,231 стипендія в сумі 241,090 дол., а інші – в Бразилії, Арґентіні, США, Польщі, Естонії та Швеції.

За останні три роки 258 стипендіятів закінчили навчання у різних навчальних закладах України та Бразилії. Усі членки Стипендійної комісії СУА працюють на громадських засадах, без винагороди.

Стипендійна комісія Союзу Українок Америки (зліва): – адміністратор Стипендійного бюра Вікторія Міщенко, члени комісії Маріянна Заяць, Марія Полянська, Анна Кравчук, Орися Яцусь та Люба Більовщук.

Успіх цієї програми забезпечили фінансова підтримка та жертовність української спільноти США та злагоджена співпраця відділів СУА, які відповідально ставляться до цієї справи, чесно і відкрито працюють.

Стипендійна комісія СУА забезпечує цільове використання фондів і звітність перед спонзорами. За довгі роки сотні стипендіятів здобули освіту, фах, стали докторами наук. Серед спонзорів є багато добродіїв, які опікуються численними стипендіятами.

Серед них – подружжя Володимира та Стефан Сливоцькі, д-р Іванна Ратич, Ігор Шеремета, Люба Більовщук, 49-ий Відділ СУА, який щорічно впродовж місяця проводить збірку фондів на ту ціль. Доброчинці спільно оплачують одну стипендію, або частками присилають свої внески.

Інші творять тривалі фонди при Стипендійній акції СУА. Богдан Похмурський, наприклад, забезпечив майбутні стипендії студентові у Тернополі.

З огляду на дальшу економічну кризу в Україні, Стипендійна комісія СУА, у присутності голови СУА Маріянни Заяць, прийняла рішення збільшити суму стипендій в Україну та збільшити число стипендіятів.

Це рішення було схвалене Екзекутивою СУА, про що усі спонзори були своєчасно повідомлені. Від того часу Стипендійне бюро одержало документи понад 100 учнів і студентів, які не ще не мають своїх опікунів.

У програмі першочергова увага надається сиротам, напівсиротам, дітям з великих або розбитих родин – від першокласників до студентів.

За докладнішими інформаціями про спонзорування цих учнів і студентів можна звертатися до Стипендійного бюра СУА на адресу: UNWLA Inc. Scholarship/Children-Student Sponsorship Program, P.O. Box 24, Matawan, NJ 07747-0024. Тел./факс: (732) 441-9530. Електронна пошта: nazustrich@verizon.net.

За домовленням можна відвідати бюро: 171 Main Street, Suite 103, Matawan, NJ 07747. Телефонуючи, просимо залишити записку. Відвідайте нас через інтернет: www.unwla.org.

Про успіхи стипендіятів СУА, про випускників та їхніх спонзорів докладно написано у шістьох звітних брошурах СУА, почавши від 1967 року. Останні дві брошури за 1993-2001 та 2002-2007 роки можуть бути вислані на замовлення.

Марія Полянська,
референтка стипендій СУА

У Львові проблеми студентів вивчали (зліва): Анна Кравчук, о. д-р Богдан Прах, Марія Полянська.

Стипендіяти Союзу Українок Америки в Донецьку.

У Перемишлі, Польща, в 2010 році відвідали студентів (зліва): Зоряна Гафткович, Богдан Гук, Марія Полянська та голова Союзу Українок Америки Маріянна Заяць.

День матері відзначили в Норт-Порті

НОРТ-ПОРТ, Фльорида. – Українська громада Норт-Порту та околиць 8 травня після Служби Божої в Осередку ім. св. Андрія під проводом Євгена Томашоського спожила смачний обід.

Голова Осередку Віктор Лісничий привітав гостей, а о. протоєрей Іван Фатенко благословив трапезу. Всім матусям і бабусям було подаровано червоні гвоздики від Осередку.

Під час перекуски була виконана програма, яку відкрила культурноосвітня референтка Віра Боднарук. Д-р Богдан Боднарук розповів про традицію вшанування матерів від давніх часів до теперішніх.

13-літній Маркіян Гром’як виконав на фортепяні мелодію „Листки на вітрі“, а потім на трубі – „Рідна мати моя“ під акомпаніямент свого дідуся Володимира Шпічки на акордеоні. Це були улюблені пісні його мами Наталки, якій він присвятив свій виступ.

Гурт „Соловейки Осередку“ в складі Галі Лісничої, Галини Король, Надії Фатенко, Марії Никитин, Анни Наливайко та В. Боднарук виконав пісню „Мамо“ при супроводі В. Шпічки на акордеоні.

На закінчення В. Шпічка виконав на акордеоні пісню „Чорнобривці“, яку присвятив усім присутнім мамам.

Свято матері відбулося завдяки старанням нової управи Осередку на чолі з В. Лісничим у складі Дарії і Є. Томашоських, Клари і В. Шпічок та Г. Лісничої.

Віра Боднарук

Виконавці мистецької програми у Норт-Порті, Фльорида.

26 червня: відкриття пам'ятника Т. Шевченкові в Отаві

ОТАВА. – Комітет з встановлення пам'ятника Тарасові Шевченкові в Отаві та Посольство України в Канаді організовують церемонію відкриття пам'ятника 26 червня на терені Українського католицького собору св. Івана Хрестителя (952 Green Valley Crescent).

Пам'ятник створив славнозвісний скульптор Лео Мол (1915-2009) , автор пам'ятників Т. Шевченкові у Вашінґтоні, Буенос-Айресі і Санкт-Петербурзі.

На відкриття запрошені політичні, релігійні та громадські провідники Канади та України, жертводавці, які підтримали проєкт пам'ятника.

Відкриття пам'ятника також присвячене 120-ій річниці поселення українців в Канаді та 20-ій річниці незалежности України. Яскрава церемонія включатиме символічне посадження козацького дуба та закладання землі з могили Т. Шевченка в Каневі.

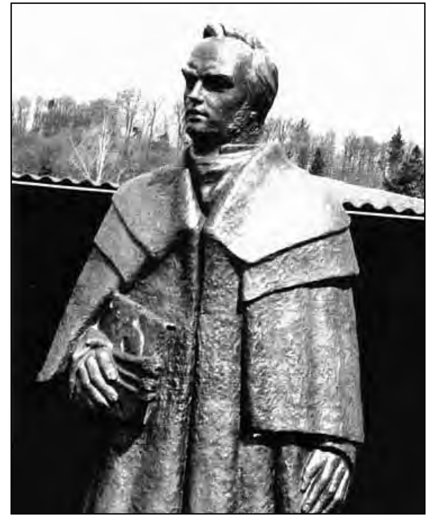
Церемонія продовжиться святковим концертом за участи Канадської капелі бандуристів з Торонто під керівництвом д-ра Віктора Мішалова.

Також виступатимуть бандурист Ярослав Джусь, танцювальний ансамбль „Світанок", інші відомі творчі колективи. На відкритті будуть вшановані численні жертводавці.

Детальнішу інформацію про святкову програму можна знайти на сторінці: www.infoukes.com/tarasinottawa або зателефонувати до Ореста Дубаса (613) 725-0006 чи Олени Захарової (613) 230-2961, дод. 105. Електронною поштою: orestdubas@rogers.com, press@ukremb.ca.

Про пожертви на пам'ятник можна дізнатися телефоном: (613) 983-9094. Для завершення проєкту потрібна допомога у сумі 75 тис. дол.

Анна Домбровська

Пам'ятник Тарасові Шевченкові в Отаві.

Симпозіюм Сестер-василіянок до 100-річчя служіння в Новому Світі

Учасники симпозіюму у Філядельфії. *Фото: Євген Партика*

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – З нагоди 100-ліття приїзду Сестер Чину св. Василія Великого до США 30 квітня в приміщенні Василіянського духовного центру відбувся симпозіюм на тему „Сестри Чину св. Василія Великого – 100 років служіння в Новому Світі". Організаторами були сестри провінції Христа Чоловіколюбця, Товариство українців-католиків „Свята Софія" та Осередок праці Наукового Товариства ім. Шевченка у Філядельфії.

Молитвою капелян Сестер-василіянок о. Даниїл Троян відкрив симпозіюм. У сесійній залі Центру провінційна настоятелька с. Доротея Анна Бусовська привітала учасників та слухачів симпозіюму.

Ведучий першої сесії Микола Рудницький процитував розважання колишньої президентки Менор-коледжу, св. п. Ольги Киш з нагоди 75-ліття діяльности Чину в Америці.

Колишній капелян Сестер о. д-р Іван Кащак зосередив увагу на історичних умовинах іміґрації піонерок Чину до США та нелегких початках їхньої діяльности в Новому Світі, починаючи з 1911 року. Труднощі, з якими довелось зіткнутись першому Єпископові Української Церкви в Америці Сотерові Ортинському, розділили Сестри-василіянки, які прибули з Яворова.

У доповіді „Менор-коледж – молитвами і працею завершена мрія Анна Максимович представила історію заснування та розвитку цього навчального закладу, заснованого 1947 року з ініціятиви сестри Йосафати Теодорович, настоятельки монастиря Христа Чоловіколюбця на Факс-Чейсі.

Ведучий другої сесії д-р Ярослав Заліпський, голова Осередку праці НТШ у Філядельфії, запросив до слова Романа Дубенка, який поділився з присутніми своїми думками стосовно ролі Василіянок у житті молоді.

Д-р Олександер Лужницький висвітлив тему „Неоціненний дар Василіянок – видавництво", представивши слухачам 45 унікальних зразків першодруків книг, календарів та журналів.

Доповідь с. Йоанни Сослер „Жінки в нашому житті" була доповнена переглядом прозірок. Доповідачка детально описала основні риси життя Сестер, почавши від історії прибуття Олени Лангевич та її співсестер до Америки 1911 року.

Прес-служба Товарства „Свята Софія"

У Товаристві „Свята Софія" – весняний цикл викладів

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – Цьогорічний цикл викладів, організований Осередком НТШ у та Товариством „Свята Софія", продовжив тему „Видатні українські християнські діячі Філядельфії". Про перший виклад, присвячений пам'яті Митрополита Константина Богачевського, було повідомлено окремим дописом у пресі.

Другий виклад, що відбувся 31 березня, був присвячений пам'яті відомої громадської діячки Стефанії Пушкар (1901-1988). Вечір відкрив голова Осередку НТШ у Філядельфії д-р Ярослав Заліпський, який представив головного доповідача, небіжа покійної, Ігоря Чижовича.

І. Чижович відтворив нелегкий шлях, який пройшла ця жінка у житті. Гнана війною через тюремне ув'язнення в комуністичній тюрмі Чехословаччини, з якої вдалось їй втекти то Німеччини, де зустріла свого майбутнього чоловіка, Володимира Чижовича.1947 року С. Пушкар виїхала до Америки. Тут вона розгорнула широку громадську діяльність на підтримку та спонзорування прибуття численних „переміщених" родин до США. Її любов до України надихнула її створити 1957 року Осередок Союзу Українок ім. Пчілки, першою головою якого стала саме С. Пушкар.

Як доповнила д-р Наталія Пазуняк, С. Пушкар мала непересічний організаторський хист, вміла співпрацювати з людьми та знаходитися у найважчих ситуаціях. Дарія Шуст наголосила на тому, що С. Пушкар відзначалась „хронічним оптимізмом", правдиво християнським підходом до кожної особи, намагаючись вбачати в людях тільки добро.

7 квітня відбувся виклад, присвячений пам'яті відомого проповідника, о. крилошанина Михайла Пирога. В ролі головного доповідача виступив син покійного, Любомир Пиріг, який ознайомив присутніх з деталями життєвого та душпастирського шляху свого батька. Бурхливі події передвоєнного часу не оминули й о. М. Пирога, який відчув на собі переслідування НКВД та жорстокість більшовиків. 1944 року він еміґрував до Баварії, а 1949 року – до США, де провів решту свого життя, несучи пастирське служіння вірним Української Католицької Церкви.

14 квітня відбувся виклад, присвячений пам'яті видатної громадської діячки Олени Лотоцької. З доповіддю про неї виступила завідуюча музеєм та бібліотекою в Колеґії св. Василія Великого в Стемфорді Любов Волинець. Вона представила О. Лотоцьку як особу, що вірно служила своєму народові в жіночих організаціях, а в Союзі Українок Америки – майже 50 років. Саме з її іменем зводились тверді стіни СУА, адже О. Лотоцька очолювала організацію 25 років.

Спогадами про О. Лотоцьку поділились також д-р Н. Пазуняк та Наталія Даниленко.

28 квітня д-р Олександер Лужницький порівняв життєвий шлях трьох жінок, поєднаних однаковим іменем та прізвищем – Марія Струтинська. Одна з них (з дому Навроцька) – відома під псевдом Віра Марська письменниця й журналістка, перекладала з французької та англійської мов. Була активною в українському русі в Галичині, еміґрувала до США з кінцем війни.

Друга Марія Струтинська була цілковито віддана Христовій Церкві, педагогіці та історії жіноцтва в історії України. Вона працювала в українських школах Філядельфії, додатково даючи лекції французької мови. Саме її організаторським здібностям Катедра Непорочного Зачаття завдячує постання Марійського Товариства ім. Княгині Ольги.

Третя Марія Струтинська-Ґамбаль – журналістка, громадська діячка, народилась в Галичині 1896 року. З батьками еміґрувала до США, де одержала повну освіту, а від батьків – українську. Редаґувала англомовну сторінку в „Народній Волі", а 1940-1950-их роках була постійним співробітником „The Ukrainian Weekly".

Цінними інформаціями про ці постаті поділились з присутніми Марта Тарнавська та Н. Пазуняк.

Прес-служба Товариства „Свята Софія"

Вірна історичному покликанню УАПЦ

ПАРСИПАНІ, Ню-Джерзі. – 16 травня редакцію „Свободи“ відвідали Архиєпископ Уманський, з катедрою в Дітройті, Української Автокефальної Православної Церкви Олександер Биковець (11 травня виповнилося 62 роки його священства), Архиєпископ Гюстонський Макаріос і Архимандрит Серафим з Севастополя. З ними мав розмову редактор Левко Хмельковський.

– 90 років тому, у жовтні 1921 року, в Києві, Всеукраїнський церковний собор відродив автокефалію Української Православної Церкви. Прошу нагадати читачам історію постання УАПЦ.

– Насправді офіційною основою УАПЦ було хрещення Київської Руси князем Володимиром Великим у 988 році. Протягом 700 років Православна Церква в Україні підлягала номінально Вселенському Константинопольському патріярхатові. Патріярхи призначали київських митрополитів, але не втручалися у внутрішні справи Церкви.

Вона була фактично автокефальною. Але на вимогу Москви у 1686 році Київська митрополія була відділена Вселенським Патріярхом Діонісієм IV від Константинополя і прилучена до Москви, з порушенням канонічних правил і приписів. За це згодом Діонісія було позбавлено сану.

Після проголошення Української Народної Республіки 22 листопада 1918 року було відновлено Українську Православну Церкву та проголошено її автокефалію. Ця Церква існувала до радянського поневолення України. Вдруге Українська Православна Церква зформувалася на Всеукраїнському православному соборі в Києві у жовтні 1921 року, вже в радянській Україні. На Митрополита було обрано Василя Липківського. У 1930 році УАПЦ була ліквідована.

22 жовтня 1937 року Митрополита Василя Липківського було заарештовано, а 27 листопада того ж року страчено.

Третім разом УАПЦ була відроджена під час німецької окупації України на тривалій канонічній основі. Коли німецькі війська у 1941 році зайняли Київ, Синод Єпископів української Церкви на своїй сесії у Пінську 8 лютого 1942 року спинився на кандидатурі Никанора Абрамовича, котрий ще того самого дня прийняв монаший постриг і був піднесений до сану архимандрита.

Наступного дня він був висвячений на Єпископа трьома єпископами Синоду, згідно з канонами Православної Церкви. Варшавський Митрополит Діонісій у своєму меморандумі до німецьких цивільних властей від 15 липня 1942 року висловив погляд, що згідно з становищем Вселенського Патріярха його Помісна Церква є спадкоємницею давньої Київської Митрополії у її канонічній функції до 1686 року, коли вона була неканонічно підпорядкована Москві.

Митрополит Діонісій подбав про відновлення української канонічної єрархії для Української Православної Церкви, перші висвяти якої були звершені єпископами, що перебували у його юрисдикції.

Восени 1944 року до Німеччини прибули 12 єпископів і почали організовувати церковне життя у цій країні. Митрополит Полікарп Сікорський скликав першу нараду єпископів, котра відбулася 16 липня 1945 року у Бад Кісінґені.

На цій нараді було прийнято постанову надалі діяти як єрархічний орган УАПЦ на еміґрації. Але 25-26 серпня 1947 року в Ашафенбурзі відбувся з’їзд УАПЦ, на якому православні поділилися на два табори: УАПЦ соборноправну і УАПЦ синодальну.

На той час з перших єрархів УАПЦ уцілів лише Іоан Теодорович, який не без певних суперечок серед віруючих у 1949 році увійшов разом з своїми віруючими до УПЦ в США, яку очолював Мстислав (Скрипник). З нової єрархії УАПЦ в Европі залишились Митрополит Полікарп у Франції і Архиєпископ Никанор у Німеччині.

– Як склалася доля УАПЦ в незалежній Україні?

– Ще у 1976 році, перебуваючи на засланні, о. Василь Романюк (майбутній Патріярх Української Православної Церкви Київського патріярхату Володимир) заявив про свою належність до УАПЦ. З падінням більшовицького режиму, УАПЦ відновила своє леґальне існування в Україні.

Предстоятелем УАПЦ обраний Мефодій (Кудряков). За кордоном УАПЦ в 1993 році теж заявила про своє приєднання до УПЦ КП як автономія в іншій державі. Відтоді Церква активно допомагає розиткові церковного життя в Україні.

Важко й полічити усі доброчинні акції та назвати адреси, за якими йшла наша допомога. Водночас деякі православні діячі не усвідомлюють значення єдности Українського православ’я у зміцненні Української Церкви, у протистоянні її недругам. Декому не сподобалося наше рішення увійти в УПЦ КП на засадах автономії.

При цьому не було враховано, що історія УАПЦ за кордоном і в СРСР дуже різна, тому деяка автономія, бодай на певний час, дозволяє уникнути окремих непорозумінь, які можуть з’явитися через різні умовини нашого життя.

Варто було подумати про ставропігію УАПЦ за кордоном, тобто про безпосереднє підпорядкування її Патріярхові. Але й цього не сталося. У висліді додатково виник Вікаріят УПЦ КП в США. Тож маємо, як і в Україні, кілька Православних Церков. Це шкодить спільній справі.

– Нинішній рік, можна сказати, ювілейний…

– Так, 90-річчя історичних подій у Києві закликає нас до спільної молитви про єдність українського православного світу, про посилення наших зусиль щодо духовного пробудження України, а також до вшанування пам’яті служителів і віруючих УАПЦ, які стали жертвами більшовиків. Серед них Митрополити Василь Липківський, Микола Борецький, Іван Павловський, Архиєпископи Олександер Ярещенко, Юрій Жевченко, Юрій Міхновський, Степан Орлик, численні священики. Вони відродили УАПЦ, і ми ніколи їх не забудемо.

* * *

Під час зустрічі Владика Макаріос розповів про своє місійне служіння в штаті Тексас, де засновано Монастир чотирьох євангелистів, а архимандрит Серафим поділився досвідом служіння в Севастополі, де йому вдалося відкрити Українську православну церкву в шпиталі Військово-морської фльоти і стати викладачем в Академії Військово-морських сил України.

Гості редакції (зліва): Архиєпископ Української Автокефальної Православної Церкви Олександер Биковець, Архиєпископ Гюстонський Макаріос і архимандрит Серафим з Севастополя. Фото: Рома Гадзевич

ПОСТАТІ

Д-р О. Білик – видатний хемік і громадський діяч

Ярослав Колодій

14 червня відзначатиме своє 90-ліття відомий громадський діяч, багаторічний президент Злученого Українського Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК) д-р Олександер Білик. Він народився 14 червня 1921 року в селі Свистільниках (тепер Світанок) Рогатинського повіту, Станиславівської (тепер Івано-Франківської) области.

Початкову школу закінчив у рідному селі, а середню освіту з матурою осягнув у Станиславівській гімназії в 1940 році. Після закінчення гімназії у 1941-1944 роках вчився у Львівській Політехніці, а вечорами учащав до Музичного інституту ім. Миколи Лисенка на лекції сольоспіву та дириґування.

Університетські студії закінчив після війни в Мадридській політехніці у 1950 році, завершивши їх опісля докторатом в ділянці індустріяльної хемії в 1953 році. Все це сталося завдяки підтримці Владики Івана Бучка, який отримав в еспанському уряді кільканадцять стипендій для студентів, колишніх вояків Дивізії „Галичина“, які перебували в англійському полоні в Ріміні, Італія.

У 1953 році д-р О. Білик переїхав до США і оселився у Філядельфії. Після одержання американського громадянства був прийнятий на працю у Досалідному центрі аґрокультури, де досяг посади старшого дослідника в ділянці органічної хемії. Часто брав участь у наукових з’їздах і конференціях в США і за кордоном, має 52 публікації в американських, еспанських і французьких наукових журналах, а також п’ять патентів. О. Білик є членом американських і закордонних професійних асоціяцій і товариств.

Д-р Олександер Білик

В 1956 році одружився з пластункою Іванною Сірою. Подружжя виховало троє дітей, які успішно закінчили університетські студії.

Від 1938 року О. Білик був активним членом Організації Українських Націоналістів, посідаючи чільні пости під час ворожих окупацій України, у підпіллі. В 1944 році зголосився до Дивізії „Галичина“. Після закінчення військового вишколу, як підстаршина гарматного полку, брав активну участь в бойових діях в Словаччині, Юґославії та Австрії.

Під час студій у Мадриді на прохання Єпископа І. Бучка організував студентський хор, що мав 28 співаків. Між ними було декілька добрих співаків, що співали перед тим у славному рімінському хорі „Бурлака“. За відносно короткий час хор вивчив понад 20 українських пісень, також співану „Службу Божу“. І саме тоді розпочались мистецькі успіхи хору, який запрошували різні університети на концерти виступи, а відтак мадридські театри і музичні об’єднання. Багато місцевих церков бажали почути співану Службу Божу.

Ще в таборі полонених в Ріміні О. Білик почав писати короткі музичні композиції легкого жанру. Їх опісля включили до свого репертуару відомі танцювальні оркестри „Темпо“, „Няка Гірняка“, чоловічий квартет Каравана, жіночий квартет „Верховина“ в Торонто. В таборі полонених він скомпонував популярну колядку „В місті Вифлеємі“. Слід теж згадати про написаний ним гимн Союзу українців-католиків (СУК) „Провидіння“.

О. Білик є автором численних

(Закінчення на стор. 19)

Україну в світі представляють Гарнюня й Спритко

Міністерство закордонних справ України презентувало візуальну концепцію бренду України, який буде юридично захищеним символом держави у комерційному світі.

Слово „бренд" походить від слова „brand", яким називали тавро для позначення худоби.

Головним виконавцем проєкту стала компанія „CFC Consulting", що є ексклюзивним представником телекомпанії „CNN International" в Україні.

Україну в світі представляють Гарнюня й Спритко.

Творчий директор „CFC Consulting" Юрій Сак повідомив, що компанія провела соціологічні дослідження за кордоном з метою з'ясувати, що відомо чужинцям про Україну, якими перевагами України вони хотіли б скористатися.

У висліді був створений логотип „Ukraine moving in the fast lane" та два персонажі – Спритко і Гарнюня.

Автори творчого задуму – засновник та керівний партнер компанії „CFC Consulting" Генадій Курочка, директор та голова українського представництва Україно-Британського Сіті-клюбу Василь Мирошниченко, голова Комітету зв'язків з громадскістю Европейської бізнес-асоціяції Костянтин Грідін, маґістер міжнародної безпеки та цивільно-військових відносин Інституту міжнародних відносин Олексій Сивак, творчий директор компанії „CFC Consulting" Ю. Сак.

Компанія „CFC Consulting" надає послуги у сфері стратегічних комунікацій. Заснована в Києві у 2002 році, є партнером міжнародної компанії „FD", одного з світових провідників у сфері підприємницьких комунікацій. Експерти „CFC" консультують українські та міжнародні компанії у питаннях зв'язків з громадськістю, корпоративних комунікацій, кризових та фінансових комунікацій, а також зв'язків з інвесторами, управління репутацією, брендинґу територій та зв'язків з урядовими структурами.

Л. Хм.

День Батька на Союзівці

Сердечно привітаймо наших улюблених батьків і дідусів!

Неділя, 19 липня 2011 р.

від 11:00 ранку до 2:00 по пол.

Для Вас: смачна кухня – яйця, шинка, кишка, смачні салати, печений "prime rib", смажена червона бараболя, ярини, різноманітні хліби та на десерт асортимент печива, тісточок та овочів.

Вступ 22 дол. від дорослих, 12 дол. від дітей нижче 12-ти років.

Податок і чайове включені.

По резервації просимо телефонувати

845-626-5641 ext. 140

216 Foordmore Road • P. O. Box 529
Kerhonkson, NY 12446
845-626-5641, ext. 141
E-mail: Soyuzivka@aol.com
Website:www.Soyuzivka.com

To book a room or event call: (845) 626-5641, ext. 141
216 Foordmore Road • P. O. Box 529
Kerhonkson, NY 12446
E-mail: Soyuzivka@aol.com
Website: www.Soyuzivka.com

Союзівка календар подій 2011р.

27 – 30 травня - „Memorial Day weekend", субота - забава, грає оркестра „Світанок".

6 – 9 червня - Проща.

12 - 17 червня - З'їзд сеньйорів Українського Народного Союзу.

19 червня - День Батька.

Початок літнього сезону 26 червня

26 червня – 2 липня - Перший „Табір Пташат".

26 червня – 7 липня – Тенісовий табір.

„Fourth of July weekend" –забави- повідомлення буде.

3 – 8 липня – Другий „Табір Пташат".

3 – 16 липня – Танцювальний табір.

8 липня – Повідомлення буде.

15 – 17 липня – Фестиваль української культури.

17 – 22 липня – Перший табір спадщини.

17 – 23 липня – „Discovery Camp".

22 – 24 липня – Вікенд адоптованих дітей.

23 липня, 9:30 веч. – Забава.

24 – 29 липня – Другий табір спадщини.

24 – 30 липня – Перший спортовий табір.

24 липня – 6 серпня – Перший танцювальний табір.

30 липня, 9:30 веч – Забава, грає оркестра „Луна".

31 липня – 6 серпня – Другий спортовий табір.

6 серпня, год. 3 по пол. – Виступ учнів танцювального табору.

9:30 веч. – Забава , грає оркестра „На здоров'я".

7 – 20 серпня – Другий танцювальний табір.

13 серпня, 9:30 веч. – Вибір „Місс Союзівки". Забава, грає оркестра „Світанок".

20 серпня, 3 по пол. – Виступ учнів танцювального табору.

9:30 веч. – Забава, грає оркестра „Фата Морґана".

Music at the Institute

CHORNOBYL-FUKUSHIMA BENEFIT CONCERT

Solomiya Ivakhiv
Violin

Valentina Lisitsa
Piano

Kaori Yamagami
Cello

Thursday
June 9, 2011
8 PM

Works of
Johann Sebastian Bach, Frederic Chopin,
Cesar Franck and Franz Liszt

Wine & Cheese reception following the concert

$25 (tax deductible)
Reservations Required

Call or Email to purchase tickets
212•288•8660
mail@ukrainianinstitut.org

All proceeds will go to the Children of Chornobyl Relief and Development Fund and to the Direct Relief International Japan Relief and Recovery Fund

Ukrainian Institute of America
2 East 79 Street at Fifth Avenue
New York, NY 10075
UkrainianInstitute.org

ГОЛОС МОЛОДІ

„Рідна школа“ вшанувала пам’ять жертв Чорнобиля

Учасники вшанування в Чикаґо пам’яті жертв Чорнобильської катастрофи.

ЧИКАҐО. – 26 квітня 1986 року в Україні біля Чорнобиля вибухнув атомний реактор. Україна була отруєна радіяцією, яка поширилась у країни Европи.

Цю страшну трагедію вивчив пластовий гурток „Пірани“ і приготував програму з цієї теми, котру представив в „Рідній школі“. На свято зібралися старші кляси школи. Програму почала директор школи Люба Маркевич, яка кілька разів побувала в Чорнобилі, і розповіла про відвідини, показала свої фотографії околиць Чорнобиля. Найцікавіше було почути про „самоселів“, котрі мешкають нелеґально в радіоактивній зоні відчуження.

До школи приїхав колишній амбасадор та міністер, Посол д-р Юрій Щербак, який розповів про Чорнобиль.

Пластуни у представленому дійстві з‘ясували головні пункти атомного вибуху і в пам’ять постраждалих, які далі страждають, прочитали уривки віршів. На тлі презентації була показана програма прозірок з Чорнобиля.

Лише дві країни в світі ушкоджені атомними аваріями – Україна і Японія. Японська атомна станція у Фукушімі і далі розносить радіяцію в світи. Щоб вшанувати наше спільне горе, пластуни написали в японському стилі вірші – т. зв. „гайку“. Кожний юнак прочитав один „гайку“, що передали зворушливо біль трагедії.

Квітневий ранок
Вісімдесять шостий рік
Атомовий грім
Вибух реактора
І смертоносні хмари
По світу пішли
Цей вогонь горів
Десять днів в Чорнобилі
Радіактивно
Реактор палав
Пожежники-герої
Гасили вогонь
Ліквідатори
Життям захистили
Болючий народ
Атоми в хмарах
а діти маширували
Діти хворіють
Люди від біди
З Чорнобильської зони
Переселені
Була не війна
Щоб іти з автоматом
Була тиха смерть
Заражено все
Вода, повітря, земля
Гине плянета
Постраждав життям
Народ невинний, вірний
Без війни вмирав

На кінець програми ми попросили всіх присутніх разом промовити молитву за Україну. Хоча ніхто з нашого пластового гуртка ніколи не був в Чорнобилі, біль його трагедії залишиться в нашій пам’яті і наших серцях назавжди.

Гурток „Пірани“, 7-ий курінь ім. Івана Чмоли, станиця Чикаґо: **Захарій Гайда, Петро Зварич, Стефан Іваник, Зенон Іванків, Марко Орланд, Ярема Палцан, Оріян Шкробут, виховник Марко Іваник.**

Вшанували пам’ять ветеранів 1-ої Дивізії УНА

Учасники вшанування пам’яті ветеранів 1-ої Дивізії Української Національної Армії (зліва): Лука Захарчук, Василь Сорока, Павло Шатинський, Микола Бойчук, Осип Німилович, Петро Кондрат, Зенон Завадович, Андрій Шатинський, Микола Зварич.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – Згідно з нашою традицією, на Провідну Неділю ми згадуємо всіх, що відійшли у вічність. Цього року я, як пластун-розвідувач, здобуваючи третю пластову пробу, вирішив вшанувати пам’ять ветеранів – колишніх вояків 1-ої Дивізії Української Національної Армії.

Спершу я розповів про свої пляни провідникам Станиці Дивізійників у Філядельфії. Вони заявили про свою підтримку і допомогу у всьому.

Ми з братом Павлусем, теж пластуном, почистили головний пам’ятник, що стоїть на дивізійній частині цвинтаря св. Марії у Фокс-Чейс біля Філядельфії. Могили ми прибрали синьо-жовтими прапорцями, а біля головного пам’ятника поклали вінок з червоної калини, прикрашений синьо-жовтими стрічками.

В церкві я попросив нашого пароха, о. Ігоря Роїка, відслужити Панахиду при головному пам’ятникові, на що він радо погодився.

У Провідну неділю на цвинтаі зібралися ветерани-дивізійники і пластуни Микола Зварич, Лука Захарчук, мій брат і я. Ми стояли з курінним прапором як почесна стійка біля пам’ятника. До відслуження Панахиди о. І. Роїк попросив ще о. Володимира Костюка з сусідньої парафії. Зібралося багато людей. Усі гарно, урочисто співали Панахиду. У своєму слові о. І. Роїк сказав, що боротьба ветеранів ніколи не буде забута, бо молодь продовжує їхній чин.

Свою розповідь я хочу закінчити словами стрілецької пісні:

Спіть хлопці, спіть,
Про волю-долю тихо сніть,
Про волю-долю Вітчини –
Чи ж можуть бути кращі сни?

Андрій Шатинський

Юлині вірші

До „Свободи“ надіслала свої перші вірші учениця 9-ої кляси Юля Міняйло з села Кравчівки на Черкащині. Кілька з них вміщено нижче.

Юля Міняйло

Свято Матері

Весною встала я раненько,
І глянула в вікно маленьке,
А там птахи пісні співають
Ніби до серця промовляють,
З якимось святом нас вітають.
Моя мама мене поцілувала,
І раптом все я пригадала:
Це ж свято Матері прийшло
І радість всім нам принесло!

Сонячний промінь

Рано вранці сонце встало,
Півні пісню заспівали,
Мамочка рідненька
Підійшла тихенько,
Усміхнулась лагідно,
Обняла гарненько.
І так стало тепло
На серці дівчати.
Ще тепліш за промінь,
Той, що шле нам сонце
У віконце хати.

Ой, сонечко!

Ой, сонечко! Ой, сонечко!
Виходь на наше полечко!
На соняшник, пшеничку,
На бурякову гичку.
І буде гарний урожай
На соняшник, пшеничку,
На ягідку-суничку!

Жовтокоса осінь

Вже жовтіє листячко,
Сонечко ховається,
Небо потемніішало,
Дощик починається.
Яблука доспіли,
Птахи відлетіли.
Жовтокоса осінь завітала,
До роботи всіх нагнала,
А сама красується,
Собою милується.

SUMMER CAMPS AT SOYUZIVKA!

Tennis Camp

Session: 6/26-7/7

$735 UNA member

$785 non UNA member

Kicks off the summer with 12 days of intensive tennis instruction and competitive play, for boys and girls ages 10-18. Attendance will be limited to 45 students. Room, board, 24-hour supervision, expert lessons and loads of fun are included. **Under the direction of George Sawchak.**

Roma Pryma Bohachevsky

Ukrainian Dance Academy Workshop

Session July 3-16

Fee $950 UNA member

$1,000 non UNA member

A vigorous 2-week dance training for more intermediate and advanced dancers ages 16 and up under the direction of the Roma Pryma Bohachevsky Ukrainian Dance Foundation, culminating with performances on stage at our Cultural Festival Weekend. **Additional information http://www.syzokryli.com.**

Tabir Ptashat

Session 1: 6/26-7/2

Session 2: 7/3-7/9

Ukrainian Plast Tabir for children ages 4-6 accompanied by their parents.

To register your child, please watch for registration forms appearing in the Svoboda and The Ukrainian Weekly in March and April, or for further information, please contact **Neonila Sochan at (973) 984-7456.**

Discovery Camp

7/17-7/23

$425 UNA member

$475 non UNA member

Calling all nature lovers for this sleepover program filled with outdoor crafts, hiking, swimming, organized sports & games, bonfires, songs and much more. Room, board, 24-hour supervision and a lifetime of memories are included! **Ages 8-15**

Ukrainian Heritage Day Camp

Session 1: 7/17-7/22 • Session 2: 7/24-29

$225 per child staying on premises

$275 per child staying off premises

A returning favorite, in the form of a day camp. Children ages 4-8 will be exposed to Ukrainian heritage through daily activities such as dance, song, crafts and games. Children will walk away with an expanded knowledge of Ukrainian folk culture and language as well as new, lasting friendships with other children of Ukrainian heritage. Price includes kid's lunch and t-shirt, and unless noted, is based on in-house occupancy of parent/guardian.

Chornomorska Sitch Sports School

Session 1: 7/24-7/30 • Session 2: 7/31-8/6

Weekly rate overnight stay $425

Daily commuter for the week $225

42nd Annual sports camp run by the Ukrainian Athletic-Educational Association "Chornomorska Sitch", for children ages 6-17. This camp will focus on soccer, tennis, volleyball and swimming, and is perfect for any sports enthusiast. **Please contact Marika Bokalo at (908) 851–0617, or email sportsschool@chornomorskasitch.org, for application and additional information.**

Roma Pryma Bohachevsky

Ukrainian Dance Camp

Session 1: 7/24-8/6 • Session 2: 8/7-8/20

$1,050 UNA member

$1,100 non UNA member

Directed by Ania Bohachevsky-Lonkevych (daughter of Roma Pryma Bohachevsky), this camp is for ages 8-16, and offers expert instruction for beginning, intermediate and advanced students. Room, board, 24-hour supervision, expert lessons and loads of fun are included. Each camp ends with a grand recital. **Attendance will be limited to 60 students**

UNA Estate Soyuzivka • PO Box 529 • Kerhonkson, NY 12446

For applications or additional information please contact Soyuzivka at 845-626-5641 or check our website at www.soyuzivka.com

Організатор –

Українська Народна Фундація

5-ий Фестиваль Української Культури

Kerhonkson, New York

15-17 липня 2011

Хор "Думка", Ню Йорк

"Гармонія", Пітсбурґ

"Дзвін", Філядельфія

"Село", Канада

Спеціяльні гості

Стефанія Довгань

Василь Попадюк

музика * танці * спів *
смачні традиційні
страви * ярмарок і
багато більше...

Забави – в п`ятницю і в суботу

Оркестри – "Клопіт"! "Світанок"!

зголошення до ярмарку- 203-274-5579
heritageuki@optonline.net

Школа танцю ім. Роми Прийми Богачевської

216 Foordmore Rd.
Kerhonkson, NY
(845) 626-5641

Оголошено конкурс УВУ

ЛЬВІВ. – Журі літературного конкурсу україністики Фонду Воляників-Швабінських при Фундації Українського Вільного Університету (УВУ) закликає охочих взяти участь у конкурсі на твори, що вийшли друком 2009 року.

Автори повинні вислати твори з україністики (поезія, белетристика, літературознавство, історія, філософія та ін.) на адресу: Львівський Національний університет ім. Івана Франка, катедра філософії, вул. Університетська 1, Львів, 79000 Ukraine, на руки проф. Анатолія Карася (один примірник) та на адресу Фундації УВУ в США: Ukrainian Free University Foundation, P.O. Box 1028, New York, NY 10276, USA (другий примірник). Реченець – 30 липня.

Впродовж свого існування нагорода конкурсу Воляників-Швабінських при Фундації УВУ, як 13 жовтня 2005 року було сказано у „Літературній Україні", „стала прообразом тісного єднання діячів української науки всього світу. Ця нагорода заснована і функціонує на приватні кошти великих українських патріотів Воляників-Швабінських. Це істинно українська, істинно міжнародна відзнака".

Офіційне проголошення переможців конкурсу відбудеться восени цього року. Урочисте відзначення лавреатів та вручення нагород заплановано провести у Львівському університеті.

Леонід Рудницький,
голова журі

Надія Дюк...

(Закінчення зі стор. 5)

– В Україні існує думка, що в обмін на збагачений уран з Харкова адміністрація Президента Барака Обами готова закривати очі на багато недемократичних явищ в Україні.

– Очевидно, Америка цінує, що віддали цей уран. Вона, може, раділа з того один день, але далі йде „business as usual". США хочуть дивитися на конкретні досягнення, особливо в напрямку демократичних свобод в Україні. Якщо хтось в Україні думає, що вони можуть підкупити Америку таким способом, я сумніваюся в результативності таких намірів.

– Якби Вам запропонували написати доповідну для Януковича, які три-чотири поради Ви б дали йому?

– Я не відчуваю себе готовою давати поради Януковичеві. Але відчувається, що Україна зараз застрягла між Радянським Союзом і якимсь пострадянським буттям. Не відчувається, що існує якесь бачення, чим є Україна, до чого вона належить, які ініціятиви для своєї користи вона започатковує.

– Президент Янукович сказав, що його мета – щоб Україна ввійшла до 20-ти провідних країн світу.

– Ми вітаємо такий ентузіазм, але треба, щоб люди це підтримували. Зараз його рейтинґ зовсім знизився. Йому треба зрозуміти: Чому люди так ставляться? Чи їхнє життя покращилося? Чи вони відчувають, що діти в школах знову мусять платити хабарі, тоді як нещодавно незалежне тестування могло винести їх на европейську арену? Я знаю, що в східній Україні голосували за Януковича, але він як їхня людина покищо не дуже покращив їм життя. Якби я сиділа там, де він, я б на все це подивилася і намагалася якісь висновки з того зробити.

– Наскільки ефективний новий Посол України в США Олександер Моцик?

– Коли ми його слухаємо, інколи не ясно, чи він каже те, що йому написали на Банковій, чи це справді його думки. Виходить такий трошки пострадянський стиль. Але він тут кинувся до роботи, з усіма спілкується, всіх старається переконувати, що в Україні все відбувається добре. Він вірно служить Януковичеві. Я не маю в цьому жодного сумніву.

– Ви теж є прихильником концепції, що без України Росія як наддержава не зможе відновитися?

– Як я можу заперечувати те, що [Збіґнєв] Бжезінський так влучно сказав? Я не збираюся говорити щось протилежне йому. Я бачу, що серед того, що діється в Росії, є багато небезпечного. Росія ще досі не виробила своєї ідентичности, якою вона має бути державою – чи вона національна держава, чи держава громадян, чи мусульмани переважно татарського походження є рівноправними громадянами Росії, чи ні. Ми бачили заворушення в грудні, коли „скінгеди" билися з іншими громадянами. Я думаю, що така ідеологія до певної міри тихо підтримувалася з Кремля, а тепер її випустили зі скрині Пандори. Тепер вони не зможуть це контролювати. Я не впевнена, чи це переллється в Україну, але для Росії це дуже небезпечно.

– Зараз виходить на завершальну стадію справа проти Юлії Тимошенко. Якщо відбудеться її тюремне ув'язнення, можлива якась реакція в Вашінґтоні?

– У Вашінґтоні слідкують за всім, що відбувається з нею. Вона видає багато інформації про це, щоб усі навколо знали. Янукович хотів створити таке враження, що суди не спрямовані тільки проти опозиції. Думаю, що якісь намагання її посадити стануть тією червоною лінією, перехід якої викличе величезну реакцію у США.

– Ви чули про пляни української влади запросити Барака Обаму відвідати Україну?

– Я знаю з розмов з різними людьми, що Янукович дуже би хотів, щоб виставку японських книжок в українських перекладах, виставку орігамі та традиційного одягу. А ще – подивитись елементи японської чайної церемонії. Обама приїхав до України. Знаю, що були намагання запросити його на Чорнобильську конференцію. Але треба, щоб Україна виявила якусь ініціятиву. Повинна виникнути причина, чому Обама має приїхати в Україну.

– Свого часу Ганна Герман сказала, що Обама і Янукович – це люди подібних біографій, і тим, що вони самі себе створили. Мовляв, і через десятиліття про Януковича писатимуть з не меншим захопленням...

– За Б. Обамою так ретельно слідкують, що він навіть мусив показати своє свідоцтво про народження. І дипломи, які він отримав в університетах, напевно, також будуть аналізуватися В Америці дуже важко щось фальшиве представити перед публікою.

– Але чи правомірно Герман порівнює Януковича і Обаму?

– Президент Обама навчався і в Гарварді, і в Колюмбійському університеті, а Янукович не був ні у Гарварді, ні в Колюмбії.

Ліквідаторам аварії в Чорнобилі вручено нагороди

БАТ-ЯМ, Ізраїль. – В Ізраїлі проживає 1,300 учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській атомній електростанції (ЧАЕС), що сталася 26 квітня 1986 року. Усі вони – громадяни Ізраїлю, члени Всеізраїльського товариства ліквідаторів-чорнобильців.

Очолює об'єднання Олександер Калантирський, який з травня по листопад 1986 року в Чорнобилі був головним інженером будівельно-монтажного підрозділу, який споруджував укриття для пошкодженого реактора. О. Калантирський залучає до діяльности об'єднання депутатів ізраїльського Кнесету і українських парламентаріїв.

В містечку Бат-Ям, в готелі „Меркурій" на березі Середземного моря, 15 травня відбулася зустріч ліквідаторів, яку до 25 роковин чорнобильської трагедії ініціював депутат Верховної Ради України Олександер Фельдман, за активної допомоги О. Калантирського.

Така зустріч відбувалася в Ізраїлі вперше, але ліквідатори мають надію, що вона стане традиційною. „Людство завжди буде в боргу перед ліквідаторами, незалежно від того, де вони тепер живуть – в Україні чи в Ізраїлі. І ми повинні пам'ятати про їх робочий подвиг", – сказав депутат Верховної Ради України, голова української асоціяції „Афганці Чорнобиля", ліквідатор аварії Олександер Рябека, який прибув до Ізраїлю в складі урядової делеґації України для вручення нагород ліквідаторам аварії на ЧАЕС.

Нагороди мають напис „Честь, повага і пам'ять", зроблений українською мовою і мовою іврит.

Привітав ліквідаторів Надзвичайний та повноважний посол України в Державі Ізраїль Геннадій Надоленко, який зокрема сказав: „Тепер, як ніколи, актуальна проблема альтернативи атомній енерґетиці, і ми повинні цим перейматися, але ніколи не повинні забувати тих, хто був учасником ліквідації минулої, найбільшої техногенної катастрофи сучасности".

Від імені ізраїльського уряду до присутніх звернулися з словами подяки депутати Кнесету і автори кількох законопроєктів з вирішення соціяльних проблем ізраїльських чорнобильців Софа Ландвер та Фаїна Киршенбаум.

Слід зазначити, що ізраїльський уряд дбає про чорнобильців. В новому житловому проєкті, який незабаром буде зведено, для цих людей буде виділено певний відсоток квартир, а урядова комісія „Ізраїль-Україна", яку очолює Алекс Милер, тепер клопочеться про пенсії для ізраїльських чорнобильців.

Присутні пом'янули хвилиною мовчання своїх померлих товаришів, випили келих вина за здоров'я живих і подивилися на документальний фільм, знятий ліквідатором Сергієм Борденюком в перші дні аварії, який став доступний широкому колу глядачів лише тепер.

Світлана Глаз

Нагорода України учасникові ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській атомній електростанції.

Народний депутат України Олександер Рябека (зліва) і ліквідатор Борис Гернштейн.

Молодь впорядкувала могили вояків УПА на Волині

РІВНЕ. – Спілка Української Молоді в Україні 7-9 травня провела акцію „Проща до героїв", в ході якої на Рівненщині впорядкувала поховання воїнів Української Повстанської Армії.

Краєзнавець та громадський діяч з Дубровиці Олександер Задорожний уклав перелік місць боїв та спочинку вояків, які потребували впорядкування.

Протягом трьох днів гості з Києва та рівненські патріоти відвідали місця бойової слави повстанців, відновили та прибрали військові поховання, записали на відео спогади учасників та свідків визвольної боротьби.

„Своєю акцією ми хочемо звернути увагу суспільства на той факт, що в Другій світовій війні українці виступали окремою воюючою стороною", – зазначив учасник акції Максим Кобелєв.

Павло Подобєд

Могила воїнів Української Повстанської Армії в місцевості Осові Ліски.

Дошка на могилі воїнів Української Повстанської Армії в Осових Лісках.

Учасники акції на місці поховання курінного Української Повстанської Армії Микити Скуби в селі Літвиці, Рівненська область.

Учасники впорядкування могили воїнів Української Повстанської Армії в урочищі Крушини.

Тріюмф Холодного Яру

У ч. 17 „Свобода" розповіла про вшанування повстанців 1920 року в Холодному Яру на Черкащині. Учасницею цієї події була дочка колишнього Президента Української Головної Визвольної Ради Кирила Осьмака – Наталія Осьмак, яка надіслала до тижневика свої враження від свята. Вони вміщені нижче з деякими скороченнями.

Промовляє Наталія Осьмак. Фото: Василь Дунський

16-17 квітня людські потоки могутньо прорвалися на святу землю Холодноярщини. Організатором вшанування повстанців став Історичний клюб „Холодний Яр", а співорганізаторами – „Вільне козацтво Холодного Яру", партія „Наша Україна", Народний Рух України, Всеукраїнське об'єднання „Свобода", Конґрес українських націоналістів.

Біля могили отамана „Чорного Ворона" – Миколи Скляра та його козаків бандурист Тарас Силенко заспівав пісню на слова Тараса Шевченка, яку вони співали 90 років тому, – „За байраком байрак".

У цей день уперше за 90 років протоієрей Української Православної Церкви Київського патріярхату Петро Бойко відслужив Панахиду і пом'янув не лише М. Скляра із Жовтих Вод, а й Платона Черненка з Криворіжжя, Віктора Чекірду з Поділля, Івана Чорногузька з Піщаного Броду, Івана Чорноусова з Шполянщини, інших повстанців.

Слово над могилою виголосили письменник Василь Шкляр, отаман Вільного козацтва Холодного Яру Олег Островський, народний депутат України Іван Заєць, юрист зі Львова Ігор Коліушко.

За християнським звичаєм була тризна, на яку гостей запросив голова села Розумівки Микола Христенко. В будинку культури відбувся перегляд документального фільму „Юрій Горліс-Горський". Заля вмістила 480 осіб. Слово взяли розумівські діди Яків Зеленько та Андрій Неленько, які 1942 року брали участь у вшануванні „Чорного Ворона", яке організували Ю. Горліс-Горський і тодішній господар громадського двору Денис Шевченко.

Опісля учасники вшанування прибули на „Поле смерти" біля села Соснівки, Олександрівського району, де лежать селяни, порубані червоними кіннотниками 1920 року. Тоді загинуло понад 50 беззбройних селян, а двох було спалено в печі залізничного паротяга.

У селі Цвітне, на батьківщині отамана Пилипа Хмари, до монумента отаманові та його козакам лягли квіти вдячності. До присутніх звернулися племінник чорноліського отамана Юрко Хмара та син цвітнянського повстанця Олександер Ромащенко. Особливо тепло вітали правнука отамана Романа Хмару, який щойно вийшов із Запорізької слідчої тюрми у справі пам'ятника Сталінові.

17 квітня делеґації з Таврії, Криму, Донбасу, Буковини, Закарпаття, Прикарпаття, Харківщини, Полтавщини, Київщини, Надсяння, Холмщини, Закерзоння, Кубані прибули в Мельники, щоб вшанувати Головного отамана Холодного Яру Василя Чучупаку, його осавула Юрія Городянина, козаків і старшин полку гайдамаків Холодного Яру.

Після Панахиди, яку відслужив о. П. Бойко, промовляли Валентин Наливайченко – голова Політради партії „Наша Україна", голова Тернопільської обласної ради Олексій Кайда. Вшанування на цвинтарі завершив хор „Заграва" піснею на слова Т. Шевченка „Гайдамаки".

Тулумбас покликав до монументу Героям Холодного Яру та до пам'ятника Ю. Горлісові-Горському, біля підніжжя яких були покладені вінки і квіти під співу Т. Силенка.

На хуторі Кресельці – місці останнього бою В. Чучупаки, після покладання квітів до меморіялу Холодноярським героям виступив Віктор Ющенко, провідник партії „Наша Україна".

„Історія боротьби в Холодному Яру, – підкреслив він, – це не тільки наше славне минуле, скільки проекція майбутнього. Нації, які знають собі ціну, завжди виборюють свою історію у націй-окупантів, які намагаються її спотворити, зфальсифікувати. І ми виборемо нашу історію, зробимо її неприступною для наших ворогів".

Андрій Юсов від імені „Холодноярської ініціятиви" та Степан Брацюнь від імені Конґресу українських націоналістів вручили В. Шкляреві Народну Шевченківську премію за документальний роман „Чорний Ворон" – чек на 250 тс. грн. „За повернення українській нації історичної правди".

Після віча на хуторі відбулася реконструкція бою холодноярських повстанців з більшовицьким продзагоном, який завершився розгромом московських грабіжників.

Знову тулумбас покликав козацтво на береги Гайдамацького ставу, де вже вп'яте було освячено зброю нових борців за волю України. Цю славну традицію відновив Історичний клюб „Холодний Яр". Урочисте освячення зброї здійснили священики УПЦ КП на чолі з протоієреєм П. Бойком.

Вінцем всього дійства стала пісня „Гей, видно село" у виконанні хору „Заграва". Під звуки цієї пісні Верховний отаман Українського козацтва Ігор Вардинець вручив Р. Ковалеві орден „Віра" IV ступеня, а В. Шкляреві – орден Чести III ступеня за вагомий внесок у справу розвитку, відродження та єдности Українського козацтва, ствердження національної ідеї, розбудови держави.

Після урочистої церемонії організатори запросили всіх до поминального обіду на березі Гайдамацького ставу та на хуторі Буда-Половецька, біля дуба Максима Залізняка.

Надвечір відбулося закладення першого каменя фундаменту Музею Холодного Яру. Участь у церемонії взяли Заслужені художники України Микола та Олександра Теліженки, Олег Островський, Р. Коваль, Т. Силенко, депутат Черкаської міської ради Микола Болотецький, козак Петро Билина та інші.

Співорганізатори вшанувань передали пожертви для хору „Заграва", Медведівського краєзнавчого музею, на оновлення таблиць у селі Мельники з назвами вулиць Братів Чучупаків, Холодноярської та Чучупаків узвіз, на вказівники до могили „Чорного Ворона" та ін.

Члени Історичного товариства „Чорні запорожці" – сотник Роман Боровик і поручник Орест Стець (Польща), козаки Віктор Фастовець, Михайло Кертичак, Василь Ільчишин та юна чорношличниця Ярослава Фастовець привезли з Перемишля величезний тулумбас, могутній голос якого скликав до гурту.

Наталія Осьмак,
секретар Всеукраїнського братства ОУН-УПА
ім. генерала Романа Шухевича-„Тараса Чупринки"

Роман Коваль біля могили отамана Миколи Скляра („Чорного Ворона") в лісі біля села Розумівка. Фото: Наталія Осьмак

Василь Шкляр – автор роману „Чорний ворон" біля могили отамана Миколи Скляра („Чорного Ворона") в лісі біля села Розумівка. Фото: Наталія Осьмак

ІСТОРІЯ СВІДЧИТЬ

Як радянські ідеологи творили міт про „прапор перемоги“

21 травня Президент України Віктор Янукович підписав прийнятий Верховною Радою закон про обов'язкове використання копій червоного „прапора перемоги“ з написом „150-та стрілецька ордена Кутузова II ступеня Ідрицька дивізія 79-го стрілецького корпусу 3-ої ударної армії 1-го Білоруського фронту“.

Тривалий час я підтримував близькі взаємини з колишнім командиром 756-го полку Федором Зінченком, вояки якого 1 травня 1945 року встановили у Берліні на райхстаґом нібито той прапор.

Після війни жодних розмов про „прапор премоги“ не було, на параді перемоги у Москві такий прапор не виносили, сам полковник у відставці Ф. Зінченко оселився в Золотоноші з своєю „фронтовою дружиною“ Зінаїдою і скромно працював на автопідприємстві. У часи правління Леоніда Брежнєва комуністичні ідеологи почали шукати нових засобів впливу на маси, зневірені падінням життєвого рівня у висліді гонитви озброєнь, і знайшли їх у пропаґанді перемоги СРСР у „Великій вітчизняній війні“ як свідченні переваг радянського ладу.

У 1975 році пригадали про „прапор перемоги“, Ф. Зінченка і його вояків. Полковникові надали у Черкасах помешкання в елітному будинку, а численні редакції надіслали до нього прохання написати статті про їхніх земляків – героїв штурму райхстаґу. Тоді й знадобилася Ф. Зінченкові моя журналістська допомога.

Після приготування чергової статті я незмінно намагався дізнатися у полковника, як насправді було з тим прапором, але щоразу чув у відповідь, що треба дотримуватися офіційної версії. Отже, була і неофіційна… Єдине, про що обмовився Ф. Зінченко, було, те, що командир батальйону Степан Неустоєв марно нагороджений за райхстаґ, бо не брав участи в цій події, тому що захворів.

Тепер історики дослідили подробиці бою за райхстаґ. У жовтні 1944 року Йосиф Сталін висловив побажання, щоб над Берліном встановити прапор перемоги. Було навіть вигаптувано такий прапор, але він так і залишився у Москві.

Усе ж командувачі двох фронтів Георгій Жуков та Іван Конєв розпочали змагання за виконання цього побажання Й. Сталіна і у цьому змаганні не лічилися з жертвами. У

Сучасна копія так званого „прапора перемоги“.

боях за Берлін загинуло 352.4 тис. радянських вояків.

Вже 21 квітня Г. Жуков доповів Й. Сталінові про взяття райхстаґу. Радіо повідомило про це усій країні. Але райхстаґ на той час ще був німецьким. Щоб врятувати становище, нашвидкоруч пофарбували червоним чорнилом і видали військам дев'ять прапорів для встановлення на німецькому парламенті.

Першими дісталися стін райхстаґу вдень 30 квітня Рахімжан Кошкарбаєв і Григорій Болотов з іншого, 674-го полку, за ними прийшли інші, зокрема в числі перших була група гармашів капітана В. Макова.

Але полковник Ф. Зінченко виявився спритнішим від інших, бо знав, що треба своєчасно доповісти. Увечорі 30 квітня він особисто прибув до райхстаґу і наказав принести прапор свого полку, який вночі 1 травня встановили росіянин Михайло Єґоров і грузин Мелітон Кантарія, котрі в штурмі участи не брали, але отримали це доручення, щоб підлеститися до Й. Сталіна. З ними був українець Олексій Берест, але його ім'я викреслили з усіх документів. Пізніше С. Неустроєв спробував сказати, хто насправді був першим з тим прапором, але йому не дозволили, а сам він потрапив у немилість не лише до Ф. Зінченка.

Р. Кошкарбаєв і Г. Булатов, вояки В, Макова нагород не дістали. Коли Г. Булатов у 1965 році розповів про райхстаґ, його звинуватили у брехні і довели до самогубства. М. Єґорову уряд подарував авто, на якому він у нетверезому стані вже через місяць зіткнувся з вантажівкою і загинув. О. Берест був безпідставно засуджений, а опісля загинув під колесами потягу, рятуючи дитину.

Тепер в Україні на свята вивішуватимуть прапор, історія якого викликає лише сумніви та образи.

Левко Хмельковський

Д-р О. Білик...

(Закінчення зі стор. 10)

фейлетонів, гуморесок, репортажів і театральних скечів. Їх радо вміщували газети і журнали, використовували на театральних сценах і в українських радіопрограмах. О. Білик написав понад 1,550 літературних статтей, вміщених у пресі і підписаних його повним іменем або ініціялами. За свої репортажі в 1971 році отримав другу нагороду від Спілки українських журналістів Америки. Він був співредактором книжки „Нарис історії української студентської громади та українських поселень в Еспанії“, виданої в 1997 році у Львові.

Від юних літ О. Білик був активним у різних українських організаціях й товариствах. В Еспанії був членом і неодноразово головою студентської організації „Обнова“.

У США був членом Крайової управи Братства Дивізійників, членом-засновником хору „Прометей“, членом Товариства українських інженерів, Наукового Товариства ім. Шевченка, Українського спортового осередку „Тризуб“. О. Білик 24 роки був заступником голови СУК „Провидіння“, 20 років – президентом ЗУАДК, віце-президентом „Української щадниці“, членом Організації оборони чотирьох свобід України та ін.

СПОРТ

Перемога дружини копаного м'яча

„Чорноморська Січ“ – „Панамерика“ СК 3:1

САМИТ, Ню-Джерзі. – 29 квітня дружина копаного м'яча „Чорноморська Січ“ провела змагання з дружиною „Панамерика“ при електричному освітленні.

Незважаючи на дощ, зустріч пройшла у швидкому темпі. Господарі виявляли значну завзятість, намагаючись здобути перемогу, адже їм при сучасному стані в показнику ігор загрожує вибуття з супер-дивізії і перехід до нижчої прем'єр-дивізії. „Січовики“ в свою чергу намагалися дійти до кінцевих ігор чемпіонату супер-дивізії. Їм потрібно виграватu кожну зустріч. Тому обидві дружини грали „з вогником“.

Перші критичні моменти біля воріт гостей створили господарі, але рахунок відкрили „січовики“. Ґоль забив Анатолій Сен. Після цього відзначилися господарі, вирівнявши рахунок – 1:1. Ще до перерви молодий гравець Петро Касіяненко встановив вислід половини гри – 2:1.

Після перерви господарі почали гру з більшим завзяттям, але оборона „січовиків“ – Андрій Кудрик, Андрій Панас, Андрій Мандзій, Степан Колодій і воротар Олександер МакДоналд успішно ліквідували усі небезпеки. Кінцевий вислід – 3:1 для „Ч. Січі“ встановив А. Салін.

Крім згаданих, в складі січової дружини успішно виступали Данило Левицький, Дмитро Терещук, Марко Гординський, Микола Куцина, Лесик Миськів.

Висліди змагань молодших дружин: 13-річні гравці зазнали поразки в грі з дружиною „Лонґ Велі“ – 2:3, 14-річні перемогли клюб „Ленапі Велі“ з вислідом – 8:2. Дружина 16-річних у стейтовому чвертьфіналі за Чашу Ню-Джерзі в цій віковій категорії перемогла дружину „Інтер“ – 6:0. За день перед тим в ліґових змаганнях вони виграли з клюбом „Рейдерс“ – 2:1. Дружини 14-річних і 16-річних у своїх вікових дивізіях займають в змаганнях перші місця.

Омелян Твардовський

Брати Клички продовжують бої

На 10 вересня призначено поєдинок 34-річний екс-чемпіона світу у двох вагових категоріях поляка Томаша Адамека проти чемпіона WBC у надважкій вазі українця Віталія Кличка у Вроцлаві.

24 травня Т. Адамек заявив, що сподівається на свою швидкість у двобої з В. Кличком і вважає, що швидкість і високий темп стануть його головною зброєю у двобої. В. Кличко високо оцінив рівень Т. Адамека. Чемпіон світу у надважкій вазі за версіями IBF/IBO/WBO Володимир Кличко 23 травня розповів про те, що його брат Віталій радив йому завершити кар'єру після другої поразки нокавтом. У березні 2003 року В. Кличко був нокавтований Корі Сандерсом, а через 13 місяців зазнав дострокової поразки від Лаймона Брюстера. *(„Чемпіон“)*

Євреї...

(Закінчення зі стор. 5)

Репресії 1930-их років принесли трагічні наслідки також і для євреїв, які брали активну участь в процесі українізації. Але сталінський терор, масові арешти і розстріли, що над ними наглядав сталінський висланник в Україну Лазар Каґанович, участь євреїв-комуністів в совєтських каральних органах, реакція населення на вбивство Симона Петлюри в Парижі викликали зливу гострого антисемітизму серед населення. В західній Україні антисемітизм, каже М. Шкандрій, був додатково інспірований писаннями Дмитра Донцова та зростом кооперативного руху, який став загрозливою конкуренцією для єврейського купецтва. Антисемітські настрої віддзеркалені і в літературі – тут М. Шкандрій наводить як приклади Спиридона Черкасенка і Василя Пачовського, а водночас підкреслює, що таких антисемітських елементів не помітно в творчості одного з найпопулярніших прозаїків того часу – Уласа Самчука.

Німецька окупація сприяла поширенню антисемітизму, і такі настрої віддзеркалені в творах деяких українських письменників, зокрема, каже М. Шкандрій, у творах Панаса Феденка, Ростислава Єндика і Аркадія Любченка.

Серед українських письменників-євреїв М. Шкандрій згадує Грицька Кернеренка і Раїсу Троянкер, а Леонідові Первомайському присвячує окремий розділ, підкреслюючи його ідеологічну еволюцію від правовірного радянського письменника-комуніста до пізнішого майже-дисидента.

Закінчує М. Шкандрій свою книжку коментарем про тісну співпрацю українців і євреїв в радянському ґулаґу та цитатами з недрукованого щоденника Докії Гуменної, де вона пише про єврейсько-українські стосунки в час війни в окупованому німцями Києві.

Й. Петровський-Штерн народився і студіював у Києві. Вибір української мови єврейськими письменниками, на його думку, має виразний антиімперський характер. П'ятірка українських письменників, що їх життя і творчість розглядає Петровський-Штерн у своїй книзі – це Грицько Кернеренко, І. Кулик, Р. Троянкер, Л. Первомайський і Мойсей Фішбейн.

Грицька Кернеренка вважають першим єврейським українським письменником. Справжнє його прізвище було Григорій (або Гірш) Борисович Кернер. Під іменем „Грицько Кернеренко" надрукував п'ять книжок українською мовою.

Грицько Кернеренко листувався з І. Франком, інформував його – на Франкове бажання – про літературу, писану мовою ідиш. Але про життя Грицька Кернеренка після 1910 року Й. Петровський-Штерн достовірних даних не знайшов. Чи цей капіталіст і єврей, житель Гуляйполя, що вславилось анархістичними заворушеннями Нестора Махна, вижив у часи революції, чи загинув? Дата і місце його смерти невідомі.

Книги Грицька Кернеренка давно вже стали бібліографічними раритетами. Автор, каже Й. Петровський-Штерн, зображував Україну як своєрідну утопію, як країну високої свободи і спасіння, а Т. Шевченка він трактував як Месію українського народу.

Друга постать в книзі – це Іван Кулик. Автор характеризує його, як українського більшовика, марксиста, який був активним письменником і журналістом. Народився Ізраїль Юдович Кулик в містечку Шпола, Київської области, в родині бідного вчителя єврейської школи. Дитинство провів в Умані, еміґрував до Америки, де став атеїстом, марксистом і космополітом. Напередодні революції 1917 року І. Кулик повернувся до Росії, брав участь в революційних діях, робив стрімку кар'єру в Комуністичній партії, писав твори українською мовою.

І. Кулик, на думку Й. Петровського-Штерна, щиро вірив в „гармонійне злиття комунізму і українського відродження". Це, одначе, не вберегло його від репресій. Влітку 1937 року І. Кулика заарештовано, а в жовтні 1937 року його засудили на смерть і розстріляли.

Найменше, мабуть, відома українським читача третя постать книги Й. Петровського-Штерна, Раїса Троянкер. Вона з'явилася на літературному обрії Харкова в половині 1920-их років, а згодом переїхала до Ленінграду. Р. Троянкер є автором двох збірок поезій українською мовою і однієї книжки – російською.

Поезія її, каже Й. Петровський-Штерн, повна еротики, і дехто з критиків називав її „українською Сапфо". Народилася вона в Умані, в бідній єврейській родині. Молодою дівчиною втекла з родинного дому, почала працювати у цирку. Згодом вона зустріла Володимира Сосюру, покинула цирк. В. Сосюра, можливо, був батьком її дитини, але згодом Раїса вийшла заміж за Онуфрія Тургана – письменника, активного в організації „Плуг". Батьки зреклися її, і цей конфлікт з батьками і юдаїзмом віддзеркалений в її поезії.

В. Сосюра познайомив Раїсу з Валер'яном Поліщуком, поетом отвертої утопійної еротики і нестандартної сексуальної поведінки.

Разом з В. Поліщуком Р. Троянкер була активна в письменницькій групі „Аванґард" і звертала увагу на себе як інтелектуально обдарована поетеса.

Й. Петровський-Штерн аналізує творчість Р. Троянкер, дає огляд рецепції цієї творчости тодішніми критиками, переплітає свій есей уривками її поезії у власному англійському перекладі. На початку 1930-их років Р. Троянкер познайомилась з російським поетом Ільєю Садофєвим, стала його дружиною, виїхала з ним до Ленінграду. Це врятувало її від сталінських репресій в Україні, жертвами яких стали її колишні друзі О. Турган, В. Поліщук і багато інших. Померла вона в Мурманську 29 грудня 1945 року.

Л. Первомайський має забезпечене місце в історії української літератури. Це поет, який перейшов помітну світоглядову і творчу еволюцію від, як пише Й. Петровський-Штерн, молодого „радянського українського романтика соціялістичних переконань і пролетарської орієнтації" до зрілого творця клясичної поезії, що її критики називали „герметичною" і „онтологічною".

Але Л. Первомайський був не тільки поет. У свідомість українського діяспорного читача він увійшов своїм романом „Дикий мед" (1963), що зблиснув на тлі радянського соцреалізму як рідкісний прояв високоякісної літератури і приніс письменникові розголос поза межами України. Л. Первомайський, каже Й. Петровський-Штерн, ідентифікував себе з бідними євреями штетлів і з замовклими жертвами українського Голодомору, з анонімними вояками, що загинули на фронтах Другої світової війни, з мучениками Голокосту і з переслідуваними літераторами різних епох і націй.

Народився поет в родині єврейського палітурника на Полтавщині. Справжнє його прізвище – Ілля Гуревич. Мати часто співала українських пісень, і це була перша зустріч майбутнього поета з українською мовою.

Захоплений революцією, почав писати романтичні вірші українською мовою під прибраним ім'ям Леонід Первомайський. Згодом переїхав до Харкова і включився в літературне життя української столиці. Протеґований такими літературними тузами, як Іван Кулик, Л. Первомайський став писати поезію, прозу і п'єси для сцени.

Й. Петровський-Штерн звертає увагу на два ранні прозові твори Л. Первомайського: „Містечко Ладеню" (1931-1934) і „Земля обітована" (1927), протаґоністи яких покидають єврейський штетль, щоб будувати радянський колгосп в Україні, замість того, щоб мріяти про Палестину.

В обох цих творах, каже Й. Петровський-Штерн, є натяки на катастрофу Голодомору в Україні. На думку автора, саме ці натяки на Голодомор, а не тільки єврейська тематика, причинилися до факту, що ці два твори за радянських часів не перевидавалися взагалі. Інші ранні твори Л. Первомайського зазнали таких змін, уведених радянськими редакторами-цензорами, а деколи і самим автором, що, на погляд Й. Петровського-Штерна, критична їх аналіза справді можлива тільки на основі журнальних першодруків. В час післявоєнного сталінського антиєврейського наступу на т. зв. космополітів Л. Первомайський потрапив під обстріл радянських критиків.

В 1960-их роках Л. Первомайський майже не друкувався, проводив більшість часу поза Києвом, на своїй дачі в Ірпені, готував до друку переклади німецького поета Гайнріха Гайне. Саме тоді, усамітнившись, він став, каже Й. Петровський-Штерн, інтелектуальним поетом, поетом-філософом. і створив найкращі свої поетичні твори, що згодом появилися збірками „Уроки поезії" (1968), „Древо пізнання" (1971) „Вчора і завтра" (1974).

Мойсей Фішбейн, відомий поет сучасної України, вважає себе біблійним пророком, що його Бог послав Україні. Українська мова – понижена, придушена протягом історії, але на погляд М. Фішбейна – вона свята, і саме їй призначено відіграти ключеву ролю в національному відродженні України. М. Фішбейн народився в Чернівцях 1946 року. Батьки Мойсея розмовляли вдома мовою ідиш, але мати Мойсея була вчителькою української мови і літератури.

В 1950-их роках М. Фішбейн, каже Й. Петровський-Штерн, мріяв про те, щоб стати актором в російському театрі. Мойсеєва мати намагалася відмовити сина від кар'єри в театрі, вони з батьком хотіли, щоб син став інженером. Отож М. Фішбейн стає студентом кібернетики в Новосибірському університеті. Здаля від рідного дому, незадоволений своїми обставинами, М. Фішбейн незабаром покидає кібернетику і переходить на філологію. Живучи у російськомовному Сибірі, М. Фішбейн починає писати поезії українською мовою.

Це було в час, коли радянська влада почала, як каже сам М. Фішбейн, „тотальний погром" української культури. Однією з характеристик українського шістдесятництва, відзначає автор, був новозстановлений діялог з євреями. Тут Й. Петровський-Штерн згадує виступи Івана Дзюби, Святослава Караванського, Леоніда Плюща. А згодом, після розгрому відродження, цей українсько-єврейський діялог перейшов до ґулаґу і продовжувався після розпаду СРСР.

Оцінивши поетичний талант М. Фішбейна, пише Й. Петровський-Штерн, українські письменники Іван Драч, Віталій Коротич, М. Бажан допомогли М. Фішбейну переїхати з Новосибірська до Одеси, а потім і до Києва.

В Києві М. Фішбейн нав'язав тісні зв'язки з Миколою Лукашем, який мав великий вплив на його поетичний розвиток, а також познайомився з Л. Первомайським. В 1970-ті роки М. Фішбейнові запропонували співпрацю з КҐБ, але він відмовився і вибрав еміграцію. Його екзиль в Ізраїлі, пише Й. Петровський-Штерн, виявився прокляттям для нього як українського поета. Там не було українських публікацій і ніхто не був зацікавлений його українською поезією.

Згодом М. Фішбейн нав'язав контакт з редакцією „Сучасности", провідного українського журналу діяспори, став його співпрацівником, а згодом переїхав до Мюнхену і став працювати в українському відділі Радіо „Свобода". Під сучасну пору М. Фішбейн є вже лавреатом літературних премій і автором низки поетичних книжок.

Для М. Фішбейна мова „несе відповідальність за всю українську культурну традицію": ...„Я не дозволяю собі говорити російською, бо життя української мови і української культури, і українського духа, і самої України в небезпеці" – цитує Й. Петровський-Штерн М. Фішбейна.

Пише Й. Петровський-Штерн про героїв своєї книги: „Українські єврейські письменники довели, що вони могли поєднати близькі, але досі окремі світи – і це активність, яка в кінці розвалює стіни імперії".

Поява книжок М. Шкандрія і Й. Петровського-Штерна, які чи не вперше в англомовному світі трактують недосліджену досі тему українсько-єврейських літературних зв'язків з об'єктивністю і без антиукраїнського упередження – явище, яке сповнює радістю від приємної несподіванки і надією на майбутнє.

Філядельфія

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Вадим Сандига – майстер пірографії

ЧЕРКАСИ. – В художньому музеї 22 березня відкрилась виставка картин в стилі пірографії, який створив Вадим Сандига з Золотоноші.

В дитинстві він з батьками жив на півострові Ямал в Росії, де місцеві мешканці випалювали малюнки на деревині. Батьки придбали семирічному синові пристрій для випалювання по дереву.

Випалювання йому дуже сподобалося, можливо тому, що пірографією займалась його бабуся та дідусь. Останній разом з братами створив багато ікон для церков.

Ряд картин В. Сандига подарував своїм родичам та знайомим, частина потрапила до колекціонерів в Афганістані, Індії, Китаї, де таке мистецтво поширене. Часто героями ставали знайомі, сусіди. Зараз у В. Сандиги є 25 картин. З них 13 виставлено в музеї.

Олександер Костирко

„Водне Хрищення".

Афіша виставки Вадима Сандиги.

Вадим Сандига біля портрета актора Клінта Іствуда.

„Ахамад Шах Мосуд".

„На сонячному пляжі".

Загальний вид виставки. Фото: Олександер Костирко

Прославлення української спадщини крізь призму Церкви та мови

Промовляє Орися Косак-Кардосо, президент Українського Інституту Модерного Мистецтва.

Д-р Василь Трухлий диригує хором в Українському Інституті Модерного Мистецтва.

ЧИКАҐО. – 27 лютого чикаґська авдиторія шанувальників музики насолоджувалася хоровим співом, коли д-р Василь Трухлий представив свою колекцію церковних робіт в Українському Інституті Модерного Мистецтва (УІММ). Відносно стисла програма складалася з мультимедійної збірки музичних виступів, відео, коментарів та нотацій щодо життєствердної, проте дещо забутої, української церковної музики.

Головна заля, а також вхід до інституту були прикрашені релігійними образами, що нагадували вітражі, створюючи атмосферу храму. Сцена, прикрашена талановитою мисткинею Ярославою Кучмою, була встановлена для демонстрації музичних творів, які зібрав та зберіг Іван Трухлий (1884-1975) протягом своєї довгої кар'єри дириґента.

Керівником хору, що складався з 34-ох осіб (деякі з них були найкращими голосами Греко-католицької та Православної церков) був д-р В. Трухлий – син професора та видатного лікаря.

Президент УІММ Орися Косак-Кардосо відкрила урочистий вечір. Під час виступу Михайла Голіяна (дириґента та колишнього професора музики) відбувалися короткі музичні антракти, а також представлення Олени Смолинець про придатність української мови до розвитку української літератури, музики та історії.

У короткому відеофільмі про виступ Київського камерного хору під керівництвом В. Трухлого під час урочистого відкриття пам'ятника І. Трухлому, котре провів Народний художник України Анатолій Кущ в Києво-Могилянській академії, було представлено багатогранну поліфонію, схожу на живі виконання мелодійного Чикаґського хору, творів Кирила Стеценка, Олександра Кошиця, Миколи Леонтовича, Василя Ступницького (сольо-сопрано – Оксана Лондін).

Вся музика зібрана у колекції з трьох томів, яку уклав та видав В. Трухлий. Протягом програми він коротко описав важкий процес перетворення нотних записів в друкований вигляд. Його стареньку друкарську машинку було виставлено в залі для огляду.

Десятиліття В. Трухлий присвятив налагодженню нотних записів у багатьох збірниках. Він видав тритомне зібрання музичних партитур, які охоплювали особливі зразки церковних канонів українських хорових традицій протягом століть. Зібрання складається з „Літургії" (том 1), „Похорону" (том 2) та „Колядок і благословінь" (том 3).

Виступає Михайло Голіян.

Слово має Олена Смолинець.

Колекцію було офіційно представлено в Києві, Ню-Йорку і тепер – у Чикаґо.

Українська громада захоплюється та поважає В. Трухлого за його професійні досягнення, а також за ролі керівника професійних та культурних організацій. Багато років він був дириґентом відомого чоловічого хору „Сурма", церковного хору „Прометей" Українського православного собору св. Володимира та хору Української православної церкви св. Андрія.

В. Трухлий сам перекладав співи з старослов'янської мови на сучасну українську літературну мову. Важливо, що він ретельно дотримувався правил музичних експертів, наприклад, коли у творі була присутня динаміка, рух, то це було збережено, а коли цього не було, то він не пропонував своєї інтерпретації. Таким чином, В. Трухлий зберіг первинне значення, музичну фразеологію та красу саме такої структури пісні.

Вечір закінчився виконанням „Многая літа" на вшанування В. Трухлого та його досягнень.

Марія Кульчицька
Переклад: **Ростислав Гриньків**

На березі Дніпра відбувся пісенний фестиваль

ЗАПОРІЖЖЯ. – 14 травня відбувся перший фестиваль дитячого хорового мистецтва „Співочий степ", який організувало обласне об'єднання Всеукраїнського товариства „Просвіта" ім. Тараса Шевченка. Для проведення фестивалю обрано мальовниче село Скельки на березі Дніпра.

Будинок культури був переповнений бажаючими почути барвисте пісенне розмаїття. На подвір'ї гостей зустрічав колектив бандуристів „Веснянка" Центру дитячої та юнацької творчости і туризму з Василівки.

Дівочий хор „Калинонька" з села Борисівки (в центрі – Олег Ткаченко).

Дипломантами конкурсу стали хор „Перлина" з Гуляйполя, дівочий хор „Калинонька" з Борисівки, дитячий хор „Саджанці" з сіл Фруктове та Волинське, хори „Приморчаночка" з Приморського, „Струмочок" з села Балки, хор старшокласників з Азовська.

Хор „Первоцвіт" з села Скельки отримав диплом у номінації „Глядацькі симпатії".

Перше місце присуджено хорові „Мрія" Озівської школи Якимівського району.

Прикрашали фестиваль Галина Павлів, Валентина Харлам, Зінаїда Рокосовська – народні майстрині вишивки, плетіння соломкою.

Біля будинку культури гостей частували козацьким кулішем. Вони дивилися на показові виступи школи бойових мистецтв „Спас" з Степногорська.

Олег Ткаченко,
голова оргкомітету фестивалю

Виставка „Світи Святослава Гординського"

НЮ-ЙОРК. – В Українському Музеї 22 травня відкрито виставку „Світи Святослава Гординського". С. Гординський (1906-1993) має в історії української культури XX ст. особливе місце. Його внесок виходить далеко за межі однієї чи навіть кількох дисциплін і в сумі становить надзвичайно різноманітний і надихаючий доробок. Нинішня виставка висвітлює найважливіші з мистецьких досягнень С. Гординського, віддаючи також належне його діяльності вченого, поета, критика, перекладача та діяча культури.

Куратором виставки є проф. Ярослав Лешко, який, відкриваючи виставку, розповів про життя і творчість мистця.

Посол Роман Лубківський, лавреат Національної премії ім. Тараса Шевченка, презентував свою книжку „Світи Святослава Гординського" – прекрасно ілюстроване видання українською мовою, в якому автор розповідає про життя, творчість і здобутки мистця (книжку можна буде придбати в крамниці Музею).

У презентації книжки брала також участь Христина Береговська, мистецтвознавець, аспірант Львівської національної академії мистецтв, яка опрацьовує тему „Монументальне мистецтво Святослава Гординського, інтерпретації візантизму і національного стилю". Дві її статті включені до книжки. Вона поділилася своїми новими дослідженнями у Римі про мистця.

С. Гординський народився 30 грудня 1906 року в Коломиї. Родина переїхала до Львова, коли батька Ярослава Гординського, знавця української літератури, було призначено професором Української академічної гімназії, яку його син закінчив 1924 року. У домі Гординських бували Іван Франко та Богдан Лепкий.

Коли хлопчикові було дев'ять років, після тяжкої хвороби він назавжди залишився глухим. Одним з найбільших досягнень С. Гординського стало те, що він зміг подолати цю перешкоду й жити багатим творчим життям.

У 1924 році С. Гординський вступив до щойно створеної Мистецької школи Олекси Новаківського, якою опікувався Митрополит Андрей Шептицький як відділом політехніки Українського таємного університету. Створення школи стало історичною подією в мистецькому житті західньої України. У школі С. Гординський зустрів Михайла Мороза, Петра Холодного-молодшого та багатьох інших молодих мистців, які стали його друзями на все життя.

С. Гординський навчився професійно малювати досить рано. Свою першу графічну роботу „Жінка і лев" він датує 1922 роком. Мистецький зір С. Гординського викристалізувався в Парижі, куди художник прибув в лютому 1928 року і наступного року вступив до Сучасної академії Фернана Леже, де обрав курс композиції та плякатного мистецтва.

Результатом навчання в Ф. Леже виявився суцільний потік книжкових ілюстрацій, плякатів, екслібрисів та окремих малюнків, які займуть місце серед найкращих робіт С. Гординського. У творах „Козак" (1933) та „Гуцульська дівчина з глеком" (приблизно 1930), він переклав знакові образи української культури мовою модернізму.

У цей час роботи С. Гординського дістають визнання. Авторитетний британський журнал „The Studio" опублікував на цілу сторінку кольорову репродукцію його „Танцівниці", ,у німецькому мистецькому журналі з'явилася стаття про його творчість, як графіка, з 14 репродукціями. С. Гординський узяв на себе ролю речника модернізму в поворотний для української культури й мистецтва момент, коли свій внесок у цей процес зробили всесвітньо визнані уродженці України Олександер Архипенко, Казимир Малевич та Соня Делоне.

„Понт Ниф, Париж" (1935, акварeля). Колекція Лариси Гординської

„Автопортрет з рамою" (1929, олія). Колекція Ореста Дутки

У 1931 році С. Гординський став одним з засновників Асоціяції незалежних українських мистців – головного осередку художнього життя Львова до початку Другої світової війни. У липні 1931 року С. Гординський та його товариші відкрили першу виставку західнього авангардного мистецтва у Львові.

У цей період С. Гординський здобув також визнання як провідний есеїст і критик, друкуючись у журналі „Мистецтво" та газеті „Назустріч". Його творчий шлях визначного українського поета розпочався першою збіркою поезій „Барви і лінії", яка вийшла друком у Львові 1933 року в художньому оформленні автора.

У львівській пресі його причарували дописи з Парижу студентки Мирослави Чапельської. Він виїхав до Парижу й вони взяли шлюб 1935 року, провели медовий місяць в Італії. Незабаром народилася їхня перша дочка Лада.

В роки Другої світової війни С. Гординський продовжив свою діяльність, організовуючи в Мюнхені та інших містах ряд виставок.

У 1947 році С. Гординський переїхав до США і оселився разом з сім'єю у Вероні, Ню-Джерзі, де народилася і друга дочка, Лариса. С. Гординський почав працювати у студії оформлювача церковних інтер'єрів Ґоніпо Раджі. Після дворічного учеництва С. Гординський почав працювати сам і за свою кар'єру оформив понад 30 церков у США, Австралії та інших країнах.

Вінцем досягнень С. Гординського стала його мозаїка для собору св. Софії у Римі на замовлення кардинала Йосифа Сліпого.

Хоча оформлення церков поглинало майже весь його час, С. Гординський не забував і про інші свої інтереси. Він постійно друкував розвідки на теми українського мистецтва й культури, продовжував писати вірші, переклав поему „Слово о полку Ігоревім" українською й німецькою мовами, написав глибокі праці з інтерпретації її тексту.

Без С. Гординського не обходилася жодна подія в культурному житті української громади. Він брав активну участь у роботі Літературно-мистецького клюбу, очолював його як президент у 1959-1969 роках, був виступив куратором численних виставок, продовжував заняття живописом. Життя С. Гординського відкриває багатство людського духу, яке в основі своїй залишилося в усьому тому, що він зробив для української культури.

„Архангел". Ескіз до мозаїки в соборі св. Софії, Рим (1970-ті роки, пастеля). Колекція Лариси Гординської

„Козак" (1933, акварeля). Колекція Оленки та Іринея Юрчуків

Японська музика в Києві

КИЇВ.– 19 травня в Національній філармонії відбувся концерт сучасної японської академічної музики „Японська ґравюра в тонах та обертонах. Присвята Японії". Він пройшов у рамках V Міжнародного фестивалю мистецтв „Діялоги культур", проєкту „Елітні вечори камерної музики Євгенії Басалаєвої" і був присвячений 10-річчю цього проєкту та 40-річчю партнерських відносин між Києвом і Кіото. Концерт був акцією духовної підтримки в зв'язку з нещодавніми трагічними подіями в Японії.

Серед виконавців були піяністка Є. Басалаєва, камерний ансамбль „Контрасти Київ-клясік" (диригент Ігор Андрієвський), ансамбль ударних інструментів „Арс нова" під керівництвом Георгія Черненка, дитячий хор „Дзвіночок" під керівництвом Рубена Толмачова.

Сам лише список виконавців дає уявлення, наскільки різноплянову музику мистці вирішили продемонструвати українському слухачеві. Були також виставки японських книжок в українських перекладах, оріґамі та традиційного одягу, а також чайна церемонія. *(УНІАН)*

Музика єднає людей усього світу

ЛЬВІВ. – Львівська обласна філармонія прекрасно реставрована і стала перлиною в музично-культурному світі не тільки Львова й области, а й далеко поза межами України. Про це свідчать програми цього року „Золоті сторінки світової клясики“, „Головні дириґенти оркестрів Польщі“, „XXX Міжнародний фестиваль музичного мистецтва „Віртуози“, „Вечір американської музики“, „Мелодії соняшної Греції“, „Французька весна у Львові“, „Вечір музики Йогана Себастіяна Баха“, „Вечір старовинної інструментальної та вокальної музики“ та інші.

Генеральний директор філармонії Володимир Сивохіп у вступному слові до програми цього року пише: „Саме музика здатна торкатись найпотаємніших струн людської душі, дарувати незабутні хвилини естетичної насолоди, приносити нові, незнані раніше переживання і враження від зустрічі з прекрасним. Музика має неоціненне значення для духовного розвитку людини, і особливо для формування молодого покоління. І тому нам хотілося б бачити на наших концертах якомога більше молоді, від якої залежить майбутнє не тільки нашої держави, але й вітчизняної культури і культурного простору нашого міста“.

Філармонія працює під егідою Управління культури обласної адміністрації, головою якого є Сергій Бурко – довголітній дириґент Академічної камерної оркестри „Віртуози Львова“. Важко переоцінити значення цієї музично-культурної інституції, коли йде мова про розвиток української музичної культури та міжнародної музичної співпраці.

26 червня відбудеться творчий вечір співака Володимира Луцева з Лондону. Це буде не перший його виступ на сцені філармонії, бо у 1990 році у співпраці з Львівським відділом Українського фонду культури, головою якого був тоді проф. Емануїл Мисько, за участи професора консерваторії Яреми Якубяка В. Луців організував гастролі славного голяндського „Візантійського хору“ під керівництвом д-ра Мирослава Антоновича.

Один з концертів відбувся у філармонії, де В. Луців виступив як гість-артист. Він був причетний до організації у Львові ряду концертів та імпрез, за що у 1998 році посадник Василь Куйбіда вручив йому Почесну грамоту за вагомий вклад у розвиток культурно-мистецького життя Львова.

На прохання В. Луцева я став організатором червневої імпрези, а виконавцями програми – його довголітні приятелі та друзі з музичного світу. Я був керівником проєктів з перевидання пісенних записів В. Луцева 1950-1970-их років з платівок на компакт-диски в Україні. Саме так у 2007 році у видавництві „Укрмюзік“ в Києві появився диск В. Луцева „Найкращі пісні“, у 2008 році, у видавництві „Наш формат“ – „Українські пісні й думи“, а у 2009 році у тому ж видавництві три диски – „З Україною в серці“, „Українські народні пісні та думи“ та „Міжнародні пісні“. Про ці видання писала „Свобода“.

В Україні один з визначних критиків естрадної музики Олександер Євтушенко писав у часописі „Україна молода“ (Київ) та у журналі „Своя музика“, що виходить у Тернополі: „Збірка „З Україною в серці“ – це естрадні пісні-діяманти, де, між іншим, є пісні Платона Майбороди, Кирила Стеценка, Анатолія Кос-Анатольського, а збірка „Української пісні й думи“ представляє справжні шедеври народної музики“. Це записи, виконані в супроводі оркестри швайцарсько-італійського радіо, хору „Гомін“ з Манчестеру та камерної оркестри Стіва Норберта. Третій диск „Міжнародні пісні“ містить переважно европейські пісні-перлини, блискуче записані за участю тих же оркестр. Всі три альбоми оздоблено самобутньою графікою нашого земляка Ростислава Глувка“.

У червні 2009 року в Івано-Франківській філармонії було влаштовано концерт з нагоди 80-ліття В. Луцева з участю відомих ансамблів, солістів з допомогою Віолети Дутчак – завідувача катедри народних і музичного фолкльору Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника, відомої бандуристки. У концерті брала участь керівник Івано-Франківської муніципальної капели бандуристів Заслужений працівник культури України Марта Шевченко. Обидві артистки прибудуть на вечір до Львова, причому В. Дутчак матиме слово про В. Луцева.

Богдан Климковецький – керівник Надвірнянського телебачення створив 20-хвилинний фільм про життя і діяльність В. Луцева, який було показано під час Всеукраїнської наукової конференції „Культурно-мистецькі здобутки українського зарубіжжя“ в Інституті мистецтв у Івано-Франківську 2009 року, а тепер цей фільм буде показано у Львові.

Проректор Львівської академії мистецтв Роман Яців у травні 2008 року з нагоди 80-ліття В. Луцева написав про нього велику статтю у двомісячнику Національної Академії Наук України журналі „Народознавчі зошити“.

Проректор Львівської комерційної академії президент Народної хорової капели „Мрія“ Степан Гелей у співпраці з В. Луцевим організував виступи хору у Римі, у Великобританії, у Голяндії, декілька разів з різними хорами Англії, Голяндії – в Україні.

Обкладинка програми сезону 2011 року Львівської обласної філармонії.

У концерті візьмуть участь академічний інструментальний ансамбль „Високий замок“, камерна оркестра Львівської спеціялізованої музичної школи ім. Соломії Крушельницької (керівник Марта Гуневич), відомі піяністки з Стрия Уляна Молчко та Олена Німилович, фолкльорний ансамбль „Маленькі бойки“.

Вечір 26 червня в концертній залі ім. Станіслава Людкевича названо „Від Бистриці до Темзи – з Україною в серці“. Ця назва промовисто свідчить: музика і мистецтво єднають людей!

Орест Цимбала

Ділимося сумною вісткою, що 22 травня 2011 р. відійшов у Небесні Хороми дорогий МУЖ і БАТЬКО

бл. п.
о. диякон
ЮРІЙ МАЛАХОВСЬКИЙ

Отець Малаховський служив дияконом в Українській католицькій церкві, відвідував хворих, самітних та тих, що в старечих домах.

ПАНАХИДА була відправлена в середу, 25 травня в Frederick Funeral Home, Flushing, NY.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в четвер, 26 травня в церкві Благовіщення Пречистої Діви Марії.

Тлінні останки були поховані на українському цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Залишилися в глибокому смутку:

дружина – ЗІРКА з дому ПОДУБИНСЬКА
доньки – КАТЕРИНА РАЦІБОРСЬКА
– СОФІЯ МАЛАХОВСЬКА
зять – ГРИГОРІЙ РАЦІБОРСЬКИЙ
сестра – ЛЮБОМИРА ЧАПЕЛЬСЬКА та шваґер ОРЕСТ
–племінники та племінниці з їхніми родинами

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що в четвер, 5-го травня 2011 р. після довгої недуги, на 80-му році життя відійшла у Божу вічність наша найдорожча Дружина, Мама, Сестра і Бабця

св. п. ЛІДІЯ КИТАСТА
з дому КОРОЛЬ

Нар. Лідія 20 грудня 1930 р. у місті Суми в Україні.

У 1950 р. закінчила українську гімназію в Ашафенбурзі та переїхала до Дітройту, де здобула вищу освіту в Університеті Мічіґену у ділянках архітектурної історії та мистецтвознавства. Працювала у Міській Плянувальній Комісії міста Дітройт. У 1955 р. одружилася з Петром Китастим, членом славної Капелі Бандуристів ім. Тараса Шевченка. Своїх чотирьох дітей покійна виховала у національному творчому дусі.

Лідія була обдарована гарним голосом. У Німеччині співала у хорах Петра Кондратенка та Нестора Городовенка; в Америці у хорі православної Катедри св. Покрови; а у 1000-ліття Хрещення України співала під проводом маестра Володимира Колесника у ювілейному професійному хорі для виконання і запису 35-ти концертів Дмитра Бортнянського.

Була активна у житті української громади та церкви. Викладала у школі релігії і українознавства ім. Лесі Українки. Була мовним коректором "Українських Вістей". Провадила, з участю мужа Петра, літніми таборами ОДУМ-у в США і Канаді з програмами українознавства та навчання співу і гри на бандурах. Всіляко підтримувала "Кобзарську Січ".

Родина дякує о. Павлові Боднарчуку за похоронні відправи 9-го та 10-го травня 2011 р. у Катедрі св. Покрови в Саутфілд, Мічіґен. Особлива подяка маестру Миколі Невмержицькому та всім співакам Катедрального хору і Капелі Бандуристів за натхнений молитовний спів. Похована на цвинтарі Вудлавн у Дітройті.

Залишилися у смутку:

муж – Петро Китастий
сини – Юліян, Александер, Іван
дочка – Ірина з мужем Олександром Кузьмою
внучки – Аліна, Тереня і Мая
свати – Орест і Оксана Кузьми з ріднею
брат – Константин Король з родиною
брат – Юрій Король з родиною
та ближча і дальша родина Китастих і Королів в Америці та Україні.

Вічна Її пам`ять!

"У Твої руки, Господи, я віддаю свою душу," і віддала свою шляхетну душу

св. п. ОКСАНА БАК-БОЙЧУК

на 75-му році свого життя на празнику Воскресіння Господнього 4/24/2011 р. у Філядельфії, Пенсильвенія.

Народжена в Сяноці, в Україні 2-го січня 1936 р., донька св. п. Теофіля й Юліянни Бак-Бойчуків.

В глибокому смутку залишилися:

сестра – Марія Раковська з синами Адемаром та Александром з дружиною Александрою і дітьми Софією, Лукою, Богданом, Іллею, Маделиною, Тересою й Євангелиною;
брат – Ігор з дружиною Любомирою та дітьми Надією Пантогою, дружиною покійного Гуана, з донями Александрою й Лілею, Григорієм з дружиною Христиною та дітьми Ензом і Софією, Андрієм з сином Миколою, Льорею Стойх з мужем Михайлом та дітьми Геленою та Еріком;
братова – Христина, дружина покійного Олега, з синами Петром та Юрієм з дружиною Александрою і сином Миколою
та ближча й дальша родина та приятелі.

Вічна Її пам'ять!

Чуєш, брате мій,
Товарише мій,
Відлітають сірим шнурком
Журавлі у вирій...

В глибокому смутку повідомляємо родину, членів УАКРади і всю громаду, що 29 квітня 2011 р. відійшов у Божу вічність волинянин, народжений 1 березня 1915 р. у селі Тайкурах коло Рівного

св. п.
ЛЕОНІД ЦАРИК

чоловік покійної Ольги Ковальчук-Царик.

Ініціятор заложення відділу УАКРади в Бафало, Н. Й. і постійний голова відділу аж до його розв'язання. Він до смерти був правдивим патріотом України.

Залишив в смутку:

дружину – МЕЙБОЛ
сина – РОСТИСЛАВА з дружиною МЕРІ
дочку – ГАЛИНУ МАРТИН з чоловіком ЧАРЛЗ
– чотирьох внуків
– трьох правнуків

Нехай американська земля буде Йому пухом, а Конґресові США під проводом президента Трумана, що ухвалив закон про прийняття „ ДП" – Вічна Слава!

Ділимося сумною вісткою, що 21 травня 2011 р. у Лігайтоні, Па., відійшов у вічність на 90-му році життя

св.п.

Василь (Михайло) Хомин

нар. 4 лютого 1921 р. в Гуменці, Україна.
Муж першої дружини, покійної Тереси Inzenhofer, тесть покійних Willi Seger та д-р Giuseppe Attardi, та дідо покійного Siegfried Seger.

Михайло іміґрував до США 9 вересня 1950 р. та прожив у Філядельфії 28 років. Був власником Mike's Tavern, а від 1978 р. працював для PENDOT до відходу на пенсію.

Мав багато зацікавлень. Був пасічником, садівником, мисливцем та виробляв вино. Був членом хорів Millennium Choir, St. Andrews Chapel of the Ukrainian Homestead Choir, та при Візантійській Церкві св. Володимира в Палмертоні, Па. Був членом Ukrainian American Citizens' Association, головної управи ОДВУ, був одним із засновників Ukrainian Homestead в Лігайтоні та секретарем 389 Відділу Українського Народного Союзу.

Залишилися у смутку:

дружина – Гелена з дому Маценко, з котрою прожив 34 роки
доньки – Monica Seger, Німеччина, д-р Анна Хомин, Клара Хомин з мужем Ігорем Химич
пасерби – Dennis Eckhart з дружиною Nancy, Karen Minnig з мужем Al
внуки – Gunther Seger, Harold Seger з родинами, Michael Chymych, Tammy Vash з мужем David, Sean Eckhart, Danielle King з мужем Brian, Nicole Nguyen з мужем Thanh
– дев'ятеро правнуків.

Вічна Йому Пам'ять!

Похоронні відправи у супроводі о. Евгена Манюка відбулися в четвер, 25 травня 2011 р. у Візантійській церкві св. Володимира в Палмертоні, Па., а відтак на Українському цвинтарі св. Марії у Факс Чейсі, Па.

Замість квітів родина просить складати пожертви на: Ukrainian Homestead, 1230 Beaver Run Dr, Lehighton, PA 18235 або на Alzheimer's Association or Alzheimer's Foundation of America, c/o Ovsak Funeral Home, 190 S. Fourth St., Lehighton, PA.

Ділимося сумною вісткою, що в суботу, 21 травня 2011 р. по довшій недузі на 90-му році життя відійшла у вічність наша найдорожча МАМА, СЕСТРА і ТЕТА

св. п.

ВОЛОДИМИРА МАРІЯ ҐІЛЬ
з дому КОБРИН

ПАНАХИДА буде відправлена в похоронному заведенні „Pietczak" у п'ятницю, 27 травня 2011 р.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в суботу, 28 травня 2011 р. в церкві св. Миколая в Бафало, Н. Й.

Покійна буде похована біля мужа д-ра Зиновія Ґіля на Mt. Calvary Cemetery, Cheektowaga, NY.

Залишені у глибокому смутку:

син – ІГОР
брат – РОМАН КОБРИН з дружиною ОЛЕЮ і сином РОМАНОМ мол. та його нареченою DANIELLE MACKAY
шваґер – д-р ЕВГЕН ҐІЛЬ з дружиною АНІЗІЄЮ, донькою ХРИСТИНОЮ з мужем д-ром АНДРІЄМ ТЕРШАКІВЦЕМ та внуками ПАВЛОМ і МИХАЙЛОМ
ближча і дальша родина в Україні, Канаді і США.

Вічна Її пам'ять!

Просимо о молитви за спокій душі покійної Володимири.

Центральна Управа Організації Державного Відродження України (ОДВУ) з глибоким жалем повідомляє членство ОДВУ і всю Українську Громаду, що 21 травня 2011 р. відійшов у вічність

св. п.

ВАСИЛЬ (МИХАЙЛО) ХОМИН

Довголітній член Центральної Управи ОДВУ, бувший голова 68-го відділу ОДВУ в Лігайтоні, Па.

Похоронні відправи відбулися 25 травна 2011 р. в похоронному заведенні Ovsak Funeral Home, 4th & Iron Sts., Lehighton, PA.

Заупокійна Служба Божа була відправлена 26 травня о год. 10:00 ранку в Українській католицькій церкві св. Володимира в Palmerton, PA, а опісля на цвинтар св. Марії на Факс Чейс, Па. на вічний спочинок.

Опечаленій родині складаємо найглибші співчуття.

Центральна Управа ОДВУ

Ділимося сумною вісткою з пластовими друзями та українською громадою, що дня 17 травня 2011 року після тяжкої недуги відійшов на Вічну Ватру наш улюблений Чоловік, Тато і Дідо

св. п.

пл. сен. кер.
Евген Мстислав Ващук

нар. 24 червня 1930 р. у Білих Ославах на Івано-Франківщині.

Інженер, довголітній пластовий виховник і провідник, член-засновник куреня „Карпатські Вовки".

Похоронні відправи відбулися в п'ятницю, 20 травня 2011р., о год. 10 :15 в Українській католицькій церкві св. Миколая і опісля на цвинтарі Parklawn.

У глибокому смутку залишилися:

дружина – Марта з Хархалісів
сини – Роман з дружиною Оксаною Смеречук
– Зенон з дружиною Наталкою Латишко
внуки – Антон, Калина, Марко, Анна
стриєчні брати і сестри:
– Борис Ващук з дружиною Анною, Роберт Ващук, Христина Барташ з чоловіком Карлом, Ірена Копитко з родиною
племінники – Ігор Саламаха, Даґмара Турчин-Дувірак з чоловіком Петром, Аскольд Дувірак з родиною
та ближча і дальша родина в Канаді, Америці, Австралії та Україні.

Замість квітів на могилу, родина просить складати пожертви на Фонд 21, для вишколу пластових виховників:
Fund 21
c/o Plast Ukrainian Youth Association
516 The Kingsway,
Toronto, Ontario M9A 3W6
Canada.